

Zmluva

ZML000307

NÁZOV ZMLUVY:	Dohoda o vydaní a navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam
PREDMET ZMLUVY:	Na základe Rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30.01.2024, č. k. 14Co/271/2019 – 1160 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 10.04.2019, sp. zn. 16C/102/2007, povinná osoba vydáva a navracia oprávnenej osobe vlastníctvo k nehnuteľnostiam a oprávnená osobaprijíma od povinnej osoby nehnuteľnosť do svojho výlučného vlastníctva vpodiele 1/1 kcelku.
DODÁVATEĽ/POVINNÁ OSOBA Obchodné meno / Názov:	Hlavné mesto SR Bratislava
SÍDLO PRÁVNICKEJ OSOBY / Miesto PODNIKANIA FYZICKEJ OSOBY Ulica a číslo:	Primaciálne námestie 1
Mesto:	Bratislava
IČO:	00 603 481
ODBERATEĽ/POVINNÁ OSOBA Obchodné meno / Názov:	Rímskokatolícka cirkev, Farnosť Bratislava - Lamač
SÍDLO PRÁVNICKEJ OSOBY / Miesto PODNIKANIA FYZICKEJ OSOBY Ulica a číslo:	Vrančovičova 58
Mesto:	Bratislava
IČO:	31 752 535
DÁTUM UZAVRETIA ZMLUVY:	18.09.2024

Zmluva

**Dohoda o vydaní a navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam
cirkvám a náboženským spoločnostiam č. 24 88 0566 24 00**

Povinná osoba: Hlavné mesto SR Bratislava
sídlo: Primaciálne námestie 1, 814 99 Bratislava
IČO: 00 603 481
konajúci prostredníctvom: Ing. arch. Matúš Vallo, primátor

(ďalej len „Povinná osoba“)

a

Oprávnená osoba: Rímskokatolícka cirkev, Farnosť Bratislava - Lamač
sídlo: Vrančovičova 58, 841 03 Bratislava
IČO: 31 752 535
konajúca prostredníctvom: Mgr. Ján Sitár, farár
cirkevná organizácia evidovaná v registri cirkevných právnických osôb Ministerstva kultúry SR

(ďalej len „Oprávnená osoba“)

(Povinná osoba a Oprávnená osoba spoločne ďalej len ako „Účastníci Dohody“)

uzatvárajú v zmysle ust. § 2 ods. 1 písm. a) a § 5 zákona č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam (ďalej len „Reštitučný zákon“) a v zmysle nižšie uvedených právoplatných rozsudkov v predmetnej veci a ustálenej judikatúry v reštitučných veciach túto

dohodu o vydaní a navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam (ďalej len „Dohoda“):

**Článok I.
Úvodné ustanovenie**

1.1 Rozsudkom Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30.01.2024, č. k. 14Co/271/2019 – 1160 (ďalej len „Rozsudok KS“) v spojení s rozsudkom Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 10.04.2019, sp. zn. 16C/102/2007 (ďalej len „Rozsudok OS“) a spolu s Rozsudkom KS aj ako „Rozsudky“) bola Povinná osoba zaviazaná k povinnosti vydať a navrátiť Oprávnenej osobe do troch (3) dní odo dňa právoplatnosti Rozsudkov vlastnícke právo k:

- parcele č. 614/10, druh pozemku: záhrada, o výmere 172 m², vytvorená Geometrickým plánom č. 1401/10b zo dňa 16.01.2010 vyhotoveným Mgr. Richardom Zimanom, autorizačne overeným Ing. Irena Holbusová, autorizovaným geodetom a kartografom dňa 16.01.2010 a úradne overeným Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu pre katastrálne územie Lamač, parcela vytvorená oddelením od parcely č. 614/2, druh pozemku záhrada, o výmere 1096 m², vedená Katastrálnym úradom v Bratislave, Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu, obec BA - m.č. Lamač, v katastrálnom území Lamač, v katastri nehnuteľností v registri „C“ na katastrálnej mape na liste vlastníctva č. 1, pôvodne parcela č. 1992, druh pozemku lúka, o výmere 532 m², vedená v PKV č. 72 v katastrálnom území Lamač (ďalej len „Parc. č. 614/10“),
- parcele č. 631/11, druh pozemku orná pôda, o výmere 191 m², vedená Katastrálnym úradom v Bratislave, Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu, obec BA - m.č. Lamač, v katastrálnom území Lamač, v katastri nehnuteľností v registri „C“ na katastrálnej mape bez založeného listu vlastníctva, pôvodne parcela č. 2402, druh pozemku roľa, o výmere 1687 m², vedená v PKV č. 72 v katastrálnom území Lamač (vytvorená Geometrickým plánom č. 2002/24 zo dňa 03.04.2024 vyhotoveným Petrom Šidlikom, autorizačne overeným Ing. Igor Šašinka, autorizovaným geodetom a kartografom dňa 03.04.2024 a úradne overeným Okresným úradom Bratislava, katastrálnym odborom dňa 17.04.2024 pod č. G1-718/2024, vytvorená z parc. reg. „E“ č. 2402, k. ú. Lamač) (ďalej len „Parc. č. 631/11“).

Zmluva

- 1.2 Rozsudky nadobudli právoplatnosť dňa 26.02.2024 a vykonateľnosť 3 dni po právoplatnosti, t.j. dňa 01.03.2024.

**Článok II.
Predmet Dohody**

- 2.1 Povinná osoba na základe Rozsudkov touto Dohodou vydáva a navracia Oprávnenej osobe vlastníctvo v podiele 1/1 k celku k Parc. č. 614/10 a Parc. č. 631/11 (ďalej spolu len „Nehnuteľnosti“).
- 2.2 Oprávnená osoba prijíma od Povinnej osoby Nehnuteľnosti do svojho výlučného vlastníctva v podiele 1/1 k celku.

**Článok III.
Návrh na vklad**

- 3.1 Účastníci Dohody sa dohodli, že návrh na vklad vlastníckeho práva k Nehnuteľnostiam do katastra nehnuteľností v prospech Oprávnenej osoby podá Okresnému úradu Bratislava, katastrálnemu odboru Oprávnená osoba.

**Článok IV.
Zverejnenie Dohody**

- 4.1 Účastníci Dohody súhlasia so zverejnením tejto Dohody vrátane jej príloh v Centrálnom registri zmlúv Úradu vlády SR, na internetovej stránke Povinnej osoby, či v Obchodnom vestníku, ako aj s tým, že táto Dohoda bude zverejnená v súlade s príslušnými právnymi predpismi, najmä ustanoveniami § 5a zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (Zákon o slobode informácií) v platnom znení a ustanoveniami § 47a zákona č. 40/1964 Zb. Občianskym zákonníkom v platnom znení.

**Článok V.
Záverečné ustanovenia**

- 5.1 Účastníci Dohody podpisom Dohody potvrdzujú, že právny úkon je urobený v predpisanej forme, prejavu vôle sú hodnoverné, dostatočne zrozumiteľné a ich zmluvná voľnosť nie je ničím obmedzená.
- 5.2 Vo veciach neupravených Dohodou sa zmluvný vzťah spravuje príslušnými ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov.
- 5.4 Súčasťou tejto Dohody sú nasledovné prílohy:
Príloha č. 1: Rozsudok Okresného súdu Bratislava IV zo dňa 10.04.2019, sp. zn. 16C/102/2007, s doložkou právoplatnosti zo dňa 13.03.2024.
Príloha č. 2: Rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 30.01.2024, č. k. 14Co/271/2019 – 1160 s doložkou právoplatnosti zo dňa 13.03.2024.
- 5.5 Táto Dohoda je vyhotovená v siedmych (7) vyhotoveniach, z ktorých jedno (1) vyhotovenie si ponechá Oprávnená osoba, štyri (4) vyhotovenia sú určené pre Povinnú osobu a dve (2) vyhotovenia budú predložené Okresnému úradu Bratislava, katastrálnemu odboru, k návrhu na vklad vlastníckeho práva (v prípade elektronického podania návrhu na vklad zostávajú tieto 2 vyhotovenia Oprávnenej osobe).
- 5.6 Táto Dohoda nadobúda platnosť dňom podpisu Účastníkov Dohody a účinnosť dňom nasledujúcim po dni jej zverejnenia v súlade s bodom 4.1 tejto Dohody. Účinky prevodu vlastníckeho práva k Nehnuteľnostiam podľa Dohody nastávajú dňom právoplatnosti rozhodnutia Okresného úradu Bratislava, katastrálneho odboru o povolení vkladu vlastníckeho práva v prospech Oprávnenej osoby k Nehnuteľnostiam do katastra nehnuteľností.
- 5.7 Účastníci Dohody vyhlasujú, že si Dohodu riadne prečítali a potvrdzujú, že Dohoda je zrozumiteľná a určitá a vyjadruje ich skutočnú, slobodnú a vážnu vôľu, nie je uzatvorená v tiesni ani za nápadne nevýhodných podmienok a na znak súhlasu ju vlastnoručne podpísali.

Zmluva

Povinná osoba:

V Bratislave, dňa 27. 08. 2024

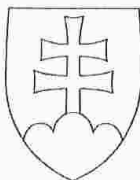
Hlavné mesto SR Bratislava
Ing. arch. Matúš Vallo
primátor

Oprávnená osoba:

V Bratislave, dňa 18.09.2024

Rímskokatolícka cirkev, Farnosť Bratislava - Lamač
Mgr. Ján Sitár, farár

Zmluva

ECLI:SK:OSBA4:2019:1407210016.17

Sp. zn.: 16C/102/2007 -

IČS: 1407210016

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava IV, sudkyňou JUDr. Zuzanou Rigáňovou, v spore žalobcu: **Rímskokatolícka cirkev, Farnosť Bratislava - Lamač**, so sídlom Vrančovičova 58, Bratislava, IČO: 31 752 535, zastúpeného advokátskou kanceláriou MAPLE & FISH, s.r.o., so sídlom Dunajská 15/A, Bratislava, IČO: 36 718 432, proti žalovaným: v **1. rade: Hlavné mesto SR Bratislava**, so sídlom Primaciálne nám. 1, Bratislava, IČO: 00 603 481 a v **2. rade: Slovenský pozemkový fond**, so sídlom Búdkova 36, Bratislava, IČO: 17 335 345, o vydanie nehnuteľných vecí, takto

r o z h o d o l:

I. Žalovaný v 1. rade je povinný vydať a navrátiť žalobcovi vlastníctvo k nehnuteľnostiam:

- parcela č. 614/10, druh pozemku záhrada, o výmere 172 m², vytvorená Geometrickým plánom č. 1401/10b zo dňa 16.01.2010, vyhotoveným Mgr.

Richardom Zimanom, autorizačne overeným dňa 16.01.2010 Ing. Irenou Holbusovou, autorizovaným geodetom a kartografom a úradne overeným Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu pre katastrálne územie Lamač, parcela vytvorená oddelením od parcely č. 614/2, druh pozemku záhrada, o výmere 1.096 m², vedená Katastrálnym úradom v Bratislave, Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu, obec BA - m. č. Lamač, v katastrálnom území Lamač, v katastri nehnuteľností v registri „C“ na katastrálnej mape na liste vlastníctva č. 1, pôvodne parcela č. 1992, druh pozemku lúka, o výmere 532 m², vedená v PKV č. 72 v katastrálnom území Lamač,

- parcela č. 631/11, druh pozemku orná pôda, o výmere 191 m², vedená Katastrálnym úradom v Bratislave, Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu, obec BA - m. č. Lamač, v katastrálnom území Lamač, v katastri nehnuteľností v registri „C“ na katastrálnej mape bez založeného listu vlastníctva, pôvodne parcela č. 2402, druh pozemku roľňa, o výmere 1.687 m², vedená v PKV č. 72 v katastrálnom území Lamač.

II. Žalovaný v 2. rade je povinný vydať a navrátiť žalobcovi vlastníctvo k nehnuteľnostiam:

- parcela č. 631/11, druh pozemku orná pôda, o výmere 191 m², vedená Katastrálnym úradom v Bratislave, Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu, obec BA - m. č. Lamač, v katastrálnom území Lamač, v katastri nehnuteľností v registri „C“ na katastrálnej mape bez založeného listu vlastníctva, pôvodne parcela č. 2402, druh pozemku roľňa, o výmere 1.687 m², vedená v PKV č. 72 v katastrálnom území Lamač;

- parcela č. 3442/13, druh pozemku orná pôda, o výmere 3.271 m², vedená Katastrálnym úradom v Bratislave, Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu, v katastrálnom území Dúbravka, v katastri nehnuteľností v reg. „C“ na katastrálnej mape na

Zmluva

2

16C/102/2007

liste vlastníctva č. 2552, pôvodne parcela č. 2134, druh pozemku roľa, o výmere 4.611 m², vedená v PKV č. 72 v katastrálnom území Lamač.

III. Žalobcovi sa priznáva náhrada trov konania v rozsahu 100%.

O d ô v o d n e n i e

1. Žalobou zo dňa 27.04.2007, v priebehu konania opakovane doplnenou, sa žalobca domáhal vydania a navrátenia nehnuteľnosti podľa zák. č. 161/2005 Z. z. v kat. území Lamač: proti žalovanému v 1. rade vydania pozemku s parc. č. 614/10 - záhrada, o výmere 172 m² a proti žalovanému v 2. rade pozemku s parc. č. 631/11 - orná pôda, o výmere 191 m² a pozemku s parc. č. 3442/13 - orná pôda, o výmere 3271 m².

2. Žalobu žalobca odôvodnil tým, že je útvárom Rímskokatolíckej cirkvi s vlastnou právnou subjektivitou v zmysle zák. č. 308/1991 Zb., je zastúpený administrátorom farnosti, ktorý koná v mene farnosti ako štatutárny orgán. Je právnym nástupcom po pôvodnom vlastníkovi sporných nehnuteľností, ktorým bola Rímskokatolícka cirkev v Lamači (pôvodný názov Róm. kath. Egyház). Majetok tejto cirkvi bol vždy majetkom Rímskokatolíckej cirkvi ako takej, pričom je výlučným rozhodnutím samotnej Rímskokatolíckej cirkvi, koho určí za právneho nástupcu po pôvodnom vlastníkovi a kto si v zmysle reštitučného zákona bude uplatňovať v mene Rímskokatolíckej cirkvi reštitučný nárok na vydanie nehnuteľností. Žalovaný v 1. rade je v zmysle zák. č. 369/1990 Zb. právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených týmto zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a vlastnými príjmami, žalovaný v 2. rade je právnická osoba zriadená v zmysle § 34 ods. 1 zák. č. 330/1991 Zb. Žalobca, resp. jeho právny predchodca bol pôvodným výlučným vlastníkom nehnuteľností zapísaných v pozemkovoknižnej vložke č. 72 v kat. území Lamač, predmetné nehnuteľnosti prešli do vlastníctva štátu z jedného z dôvodov uvedených v § 3 ods. 1 zák. č. 161/2005 Z. z. žalobca ako oprávnená osoba vyzval žalovaných písomne dňa 28.4.2006 podľa zák. č. 161/2005 Z. z. na navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam, žalovaní ako povinné osoby výzve nevyhoveli.

3. Žalovaný v 1. rade navrhol žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. Namietol navrátenie vlastníctva k pozemkom jednak z dôvodu, že pozemky uvádzané v petite neboli uplatnené u povinnej osoby v lehote uvedenej v § 5 ods. 1 zák. č. 161/2005 Z. z., ako aj z dôvodu nedostatku aktívnej legitimácie žalobcu, nakoľko táto prislúcha Bratislavsko-trnavskej arcidiecéze, príp. Bratislavskej arcidiecéze po jej odčlenení. Podľa PKV č. 72, kat. územie Lamač v časti B/- vlastníctvo, pod poradovým číslom 1 je ako vlastník zapísaná Rímskokatolícka cirkev, v tomto zápise sa ako vlastník neuvádza konkrétna farnosť. Žalobca nepreukázal na základe čoho v spore vystupuje v mene Rímskokatolíckej cirkvi ako subjekt, ktorému prešlo vlastníctvo na štát v súlade s § 2 ods. 2 zák. č. 161/2005 Z. z. Situáciu, kedy v pozemkovoknižnej vložke nie je uvedený konkrétny subjekt Rímskokatolíckej cirkvi si uvedomila aj samotná Rímskokatolícka cirkev, ktorá prostredníctvom Konferencie biskupov Slovenska na svojom plenárnom zasadnutí konanom dňa 14.9.1995 vydala uznesenie: Nehnuteľnosti, ktoré sú zapísané na Rímskokatolícku cirkev bez uvedenia farnosti alebo biskupstva... patria do vlastníctva toho biskupstva, na území, ktorého sa nachádzajú,... Biskupstvá k nim vykonávajú všetky práva a povinnosti spojené s vlastníctvom, ktorým túto situáciu riešila.

Zmluva

3

16C/102/2007

4. Žalovaný v 2. rade žiadal žalobu zamietnuť z dôvodu nesplnenia podmienok uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) a § 5 ods. 1 zák. č. 161/2005 Z. z. s tým, že nie je povinnou osobou v zmysle § 4 ods. 1 zák. č. 161/2005 Z. z., taktiež namietol aktívnu legitimáciu žalobcu. Podľa uznesenia Konferencie biskupov Slovenska č. 77/1995/KBS zo dňa 14.9.1995, nehnuteľností, ktoré sú zapísané na Rímskokatolícku cirkev bez uvedenia farnosti alebo biskupstva... patria do vlastníctva toho biskupstva, na území, ktorého sa nachádzajú Biskupstvá k nim vykonávajú všetky práva a povinnosti spojené s vlastníctvom. V predmetnom spore prislúcha aktívna legitimácia Bratislavsko-trnavskej arcidiecézy a po 8.3.2008 novo vzniknutej Bratislavskej arcidiecézy. Žalobcovi nemohlo byť odňaté vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam, nakoľko podľa potvrdenia Štatistického úradu SR zo dňa 16.8.1995 žalobca vznikol až dňa 1.7.1992. Pôvodný vlastník ani nebol podľa pozemkovoknižnej vložky č. 72, časti A, radové číslo 1-36 výlučným vlastníkom uvedených nehnuteľností, ale bol, resp. je podielovým spoluvlastníkom v spoluvlastníckom podiele 288/8136.

5. Súd rozsudkom č. k. 16C/102/2007-621 zo dňa 17.01.2012 žalobu zamietol z dôvodu nedostatku aktívnej legitimácie žalobcu v konaní, v uvedenom smere sa stotožnil s argumentáciou žalovaných.

6. Krajský súd v Bratislave rozsudok prvostupňového súdu uznesením č. k. 14Co 145/2012-718 zo dňa 28.08.2014 zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, pričom vyslovil, že, vzhľadom na listinné dôkazy predložené žalobcom počas konania, nebol dôvod pochybovať o jeho aktívnej vecnej legitimácii.

So záverom súdu prvého stupňa, ktorý sa vo svojom rozhodnutí odvoláva na uznesenie Konferencie Biskupov Slovenska zo dňa 14.9.1995, podľa ktorého nehnuteľností, ktoré sú zapísané na Rímskokatolícku cirkev bez uvedenia farnosti alebo biskupstva, patria do vlastníctva toho biskupstva, na území ktorého sa nachádzajú a z toho vyvodil, že oprávnenou osobou podľa § 2 ods. 2 zák. č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľnostiam cirkvám, je jedine príslušné biskupstvo, sa odvolací súd nestotožnil.

Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 161/2005 Z. z., právo na navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam podľa odseku 1 môže uplatniť oprávnená osoba, ktorou je registrovaná cirkev a náboženská spoločnosť so sídlom na území Slovenskej republiky, vrátane ich útvarov, ktoré majú právnu subjektivitu, ktorých nehnuteľná vec prešla do vlastníctva štátu, obce v období od 8. mája 1945, židovským náboženským obciam od 2. novembra 1938 do 1. januára 1990 spôsobom uvedeným v § 3. Toto ustanovenie v otázke právnej subjektivity jednotlivých cirkví a náboženských spoločností odkazuje na zákon č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností, ktorý priznáva právnu subjektivitu všetkým cirkvám a náboženským spoločnostiam registrovaných štátom (§ 4 ods. 3).

Je nesporné, že Rímskokatolícka cirkev bola na území Slovenska štátom uznaná cirkev aj v období, ktoré je podľa zákona č. 161/2005 Z.z. rozhodné pre zmiernenie následkov niektorých majetkových krívd spôsobených cirkvám a náboženským spoločnostiam a bola pôvodným vlastníkom aj tých nehnuteľností, ktoré boli v čase odňatia štátom vedené v pozemkovej knihe, a vydania ktorých sa domáha navrhovateľ v tomto konaní. Rímskokatolícka cirkev je aj v súčasnosti uznanou a registrovanou cirkvou a len jej výlučným právom je rozhodovanie o svojom cirkevnom majetku. Jedine cirkev môže rozhodnúť, ktorý

Zmluva

4

16C/102/2007

útvár s právnou subjektivitou bude za ňu konať, resp. rozhodnúť o tom, ktorý z jej útvarov bude vlastníkom jej majetku. Preto pokiaľ sama rozhodla, že žalobca je oprávneným subjektom (s právom nástupníctva) vo vzťahu k nehnuteľnostiam vedeným v PKV č. 72 v Bratislave pre kat. úz. Lamač, je toto právo potrebné rešpektovať, pretože Slovenská republika sa k tomu zaviazala v Základnej zmluve uzavretej so Svätou stolicou. Je teda výlučným rozhodnutím samotnej Rímskokatolíckej cirkvi, koho určí za právneho nástupcu po pôvodnom vlastníkovi a kto si v zmysle reštitučného zákona bude uplatňovať reštitučný nárok na vydanie nehnuteľností. Ako správne zdôraznil žalobca, Základná zmluva uzavretá so Svätou stolicou, je typom zmluvy podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy SR, pričom má prednosť pred zákonmi SR. Navyše žalobca toto svoje právo oprávnenej osoby preukázal nie len potvrdením Ministerstva kultúry SR zo dňa 15.12.2011 o právnej subjektivite a právnom nástupníctve farnosti Lamač, ale aj potvrdením generálneho vikára Mons. Jána Formánka zo dňa 15.12.2011, ktorý spolu s diecéznym biskupom bol štatutárnym orgánom Bratislavskej arcidiecézy (bol zástupcom diecézneho biskupa).

Zo strany okresného súdu tak došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu vecí a k odňatiu práva účastníka konať pred súdom, keď súd nesprávne vyhodnotil otázku údajnej neexistencie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, na základe čoho aj nesprávne žalobu zamietol bez meritórneho prejednávania vecí.

Odvolačný súd tak napadnutý rozsudok zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. f), h) O.s.p. a vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.) s tým, že povinnosťou okresného súdu v ďalšom konaní bude riadiť sa názorom odvolacieho súdu, ktorým je podľa § 226 O.s.p. viazaný a po vykonanom dokazovaní rozhodnúť o uplatnenom nároku žalobcu ako aktívne legítimovaného účastníka konania.

7. Po zrušení a vrátení vecí súd prvého stupňa na návrh žalobcu pripustil zmenu žaloby tak, že predmetom konania je nárok žalobcu, ktorým sa domáha voči žalovanému v I. rade povinnosti vydať a navrátiť žalobcovi vlastníctvo k nehnuteľnostiam - k parcele č. 614/10, druh pozemku záhrada, o výmere 172 m², vytvorenej Geometrickým plánom č.1401/10b zo dňa 16.01.2010, vyhotoveným Mgr. Richardom Zímanom, autorizačne overeným dňa 16.01.2010 Ing. Irenou Holbusovou, autorizovaným geodetom a kartografom a úradne overeným Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu pre katastrálne územie Lamač, parcela vytvorená oddelením od parcely č. 614/2, druh pozemku záhrada, o výmere 1.096 m², vedená Katastrálnym úradom v Bratislave, Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu, obec BA - m. č. Lamač, v katastrálnom území Lamač, v katastri nehnuteľností v registri „C“ na katastrálnej mape na liste vlastníctva č. 1, pôvodne parcela č. 1992, druh pozemku lúka, o výmere 532m² vedená v PKV č. 72 v katastrálnom území Lamač, k parcele č. 631/11, druh pozemku orná pôda, o výmere 191m², vedenej Katastrálnym úradom v Bratislave, Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu, obec BA - m. č. Lamač, v katastrálnom území Lamač, v katastri nehnuteľností v registri „C“ na katastrálnej mape bez založeného listu vlastníctva, pôvodne parcela č. 2402, druh pozemku roľa o výmere 1.687 m², vedená v PKV č. 72 v katastrálnom území Lamač a voči žalovanému v 2. rade povinnosti vydať a navrátiť vlastníctvo k nehnuteľnostiam - k parcele č. 631/11, druh pozemku orná pôda, o výmere 191 m², vedenej Katastrálnym úradom v Bratislave, Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu, obec BA - m. č. Lamač, v katastrálnom území Lamač, v katastri nehnuteľností v registri „C“ na katastrálnej mape bez založeného listu vlastníctva, pôvodne parcela č. 2402, druh pozemku roľa, o výmere 1.687 m², vedená v PKV č. 72 v katastrálnom území Lamač a k parcele č. 3442/13, druh pozemku orná pôda, o

Zmluva

5

16C/102/2007

výmere 3.271 m², vedenej Katastrálnym úradom v Bratislave, Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu, v katastrálnom území Dúbravka, v katastri nehnuteľností v reg. „C“ na katastrálnej mape na LV č. 2552, pôvodne parcela č. 2134, druh pozemku roľňa, o výmere 4.611 m², vedená v PKV č. 72 v katastrálnom území Lamač.

8. Súd vo veci vykonal dokazovanie listinami navrhnutými stranami sporu - potvrdením o právnej subjektivite žalobcu, uznesením Konferencie biskupov Slovenska, potvrdením o pridelení identifikačného čísla, potvrdením Ministerstva kultúry Slovenskej republiky o právnej subjektivite a právnom nástupníctve, výzvami na navrátenie vlastníckeho práva žalovaným a vyjadreniami k výzve, výpismi z pozemkovoknižnej vložky, identifikáciou parciel, výpismi z listov vlastníctva, geometrickým plánom č. 1401/10b, oboznámil sa s rozhodnutiami Najvyššieho súdu SR, všeobecných a odvolacích súdov v obdobných právnych veciach, s vyjadreniami strán sporu, ako aj s obsahom spisu a zistil nasledovné skutočnosti podstatné pre rozhodnutie:

9. V prvom rade je potrebné uviesť, že súd prvého stupňa je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, ktorý v rozhodnutí č. k. 14Co 145/2012-718 zo dňa 28.08.2014, ktorým zrušil prvostupňový rozsudok okrem iného vyslovil, že žalobca je aktívne legítimovaný účastník konania. Z uvedeného dôvodu sa už súd aj napriek početným argumentom žalovaných, súvisiacich s existenciou nedostatku aktívnej legítimácie žalobcu, týmito skutočnosťami nezaoberal.

10. Súd z listinných dôkazov - PKV č. 72 zistil, že Rímskokatolícka cirkev v Lamači (pôvodný názov Róm. Kath. Egyház) bola v čase odňatia štátom bez náhrady pôvodným vlastníkom nehnuteľností, vydania ktorých sa žalobca v konaní domáha, ako konštatoval aj odvolací súd v uznesení č. k. 14Co 145/2012-718.

11. Výzvami doručenými dňa 28.04.2006 žalovanému v 1. rade a žalovanému v 2. rade žalobca uplatnil reštitučný nárok, vo výzvach nehnuteľností, ktorých vydania sa domáhal označil uvedením pozemkovoknižnej vložky a označením katastrálneho územia s odkazom na Reštitučný zákon a zápis v PKV, žalovaní na základe reštitučnej výzvy predmetné nehnuteľnosti nevydali.

12. Z geometrického plánu č. 1401/10b, vyhotoveného dňa 16.01.2010 Mgr. Richardom Zímanom, autorizačne overeného Ing. Irenou Holbusovou a úradne overeného Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu súd zistil, že nehnuteľnosti, ktorých vydania sa žalobca domáha sú označené ako záhrada, parcela č. 614/10, ako aj parcela č. 614/2, z ktorej bola vytvorená geometrickým plánom je v katastri nehnuteľností evidovaná ako záhrada, taktiež parcely č. 631/11 a č. 3442/13 sú evidované ako orná pôda.

13. Podľa § 1 zákona č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam, ktorý nadobudol účinnosť 1. mája 2005, tento zákon upravuje navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam, ktoré nebolo vydané podľa osobitného predpisu.

14. Podľa § 2 ods. 1,2 zákona č. 161/2005 Z. z. vlastnícke právo sa vracia k nehnuteľným veciam, ktoré tvoria

Zmluva

6

16C/102/2007

- a) poľnohospodársku pôdu,
- b) hospodárske budovy a iné stavby patriace k pôvodnej hospodárskej usadlosti,
- c) lesný pôdny fond, hospodárske stavby a ostatné stavby súvisiace s ním,
- d) podiely spoločnej nehnuteľnosti.

Právo na navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam podľa odseku 1 môže uplatniť oprávnená osoba, ktorou je registrovaná cirkev a náboženská spoločnosť so sídlom na území Slovenskej republiky vrátane ich útvarov, ktoré majú právnu subjektivitu, ktorých nehnuteľná vec prešla do vlastníctva štátu, obce v období od 8. mája 1945, židovským náboženským obciam od 2. novembra 1938 do 1. januára 1990 spôsobom uvedeným v § 3.

15. Podľa § 3 ods. 1, písm. c) zákona č. 161/2005 Z. z. oprávnenej osobe sa navráti vlastníctvo k nehnuteľným veciam, ktoré prešli do vlastníctva štátu alebo obce na základe odňatia bez náhrady postupom podľa zákona č. 142/1947 Zb. o revízii prvej pozemkovej reformy alebo podľa zákona č. 46/1948 Zb. o novej pozemkovej reforme (trvalej úprave vlastníctva k poľnohospodárskej a lesnej pôde).

16. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z. z. povinnou osobou je právnická osoba, ktorá ku dňu účinnosti tohto zákona spravuje nehnuteľné veci vo vlastníctve Slovenskej republiky, obce alebo nehnuteľnú vec drží.

17. Podľa § 5 ods. 1 a 3 zákona č. 161/2005 Z. z. právo na navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam môže uplatniť oprávnená osoba písomnou výzvou voči povinnej osobe do 30. apríla 2006, ak v tejto lehote preukáže skutočnosť podľa § 3. Neuplatnením práva v tejto lehote právo zaniká.

Ak povinná osoba nevyhoví písomnej výzve podľa odseku 2 alebo ak jej sídlo nie je známe, môže oprávnená osoba uplatniť svoje nároky na súde v lehote 12 mesiacov od doručenia písomnej výzvy, inak právo zaniká.

18. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázať, že žaloba, ktorou sa žalobca domáhal podľa zákona č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam, ktorý nadobudol účinnosť 1. mája 2005, vydania a navrátenia špecifikovaných nehnuteľností je dôvodná, súd sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovou, ako aj právnu argumentáciou žalobcu.

19. Otázka aktívnej legitímácie žalobcu po zrušení a vrátení veci odvolacím súdom už sporná nebola, Krajský súd v Bratislave vyslovil svoj právny názor a ustálil, že označený žalobca je subjekt s vlastnou právnou subjektivitou a je tak v konaní aktívne legitimovaný, na námietky žalovaných tak súd viazaný právnym názorom odvolacieho súdu neprihliadol.

20. Žalobca titulom oprávnenej osoby reštitučný nárok riadne uplatnil výzvou žalovaným v 1. a 2. rade, pre uplatnenie nároku postačovalo, ak boli nehnuteľnosti vo výzve označené odkazom na PKV a príslušné katastrálne územie a postačujúce bolo, ak bol reštitučný dôvod označený odkazom na ustanovenie Reštitučného zákona a na zápis v PKV, z ktorého je zrejmé, že k prechodu vlastníctva na štát došlo odňatím bez náhrady postupom podľa zák. č. 46/1948 Sb., čo zodpovedá reštitučnému dôvodu podľa ust. § 3 ods. 1, písm. c)

Zmluva

7

16C/102/2007

Reštitučného zákona a výmeru UNV Bratislava č. 611-12/12-1948-IX/1-281-2586.

Reštitučná výzva v oboch prípadoch teda spĺňa podmienky Reštitučného zákona. (uznesenie NS SR zo dňa 28.09.2010 sp. zn. 4 Cdo 247/2009 a uznesenie NS SR zo dňa 28.10.2010 sp.zn. 1Cdo 48/2009)

Z dôvodu, že na základe výzvy žalovaní predmetné nehnuteľnosti dobrovoľne nevydali, žalobca nárok uplatnil v zákonnej lehote žalobou doručenou súdu dňa 27.04.2007.

21. Vo vzťahu k otázke povinnej osoby sa súd opätovne stotožnil s argumentáciou žalobcu.

S poukazom na cit. ustanovenie §- 4 zák. č. 161/2005 Z. z. povinnou osobou je právnická osoba, ktorá ku dňu účinnosti zákona spravuje nehnuteľné veci vo vlastníctve Slovenskej republiky, obce, alebo nehnuteľnú vec drží.

V zmysle doplneného ust. § - 21 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku, upravujúceho civilný proces v čase začatia konania podaním žaloby dňa 27.04.2007, bola odstránená dichotómia v označovaní štátu a zastupovania v súdnom konaní s tým, že za štát koná štátny orgán v rozsahu pôsobnosti ustanovenej osobitnými predpismi, alebo podľa osobitného predpisu oprávnená právnická osoba. Vzhľadom na uvedené je daná pasívna legitímácia žalovaných v konaní, pričom táto je daná predovšetkým zákonom č. 161/2005 Z. z., ktorý obsahuje zákonnú delegáciu a zákonné zmocnenie udelené správcovi nehnuteľností vo vlastníctve štátu konať v mene štátu vo veciach navrátenia nehnuteľností podľa zák. č. 161/2005 Z. z..

22. Čo sa týka námietky žalovaného o nedostatku svojej pasívnej legitímácii vo vzťahu k parcele č. 631/11, z listinných dôkazov je zrejmé, že vlastníkom parcely, ako aj parcely registra E, parcely č. 2042 v rozsahu, v akom sa kryje s parcelou 631/11 je štát konajúci prostredníctvom žalovaného v 2. rade, predmetná parcela nebola v čase podania žaloby a ani v súčasnosti nie je zapísaná na liste vlastníctva, ani v identifikácii parciel z roku 2007 nie je uvedený vlastník, čomu svedčí príslušný výpis z katastra nehnuteľností a identifikácia parciel.

Žalovaný v 2. rade je povinnou osobou vo vzťahu k predmetnej parcele s poukazom na § 4 ods.1 zák. č. 161/2005 Z. z. v spojení s § 34 ods. 3 zák. č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, obvodných pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách.

23. S poukazom na uvedené skutočnosti, nakoľko žalobca v konaní preukázal splnenie všetkých podmienok pre vydanie nehnuteľností stanovených zákonom č. 161/2005 Z. z., súd žalobe v celom rozsahu vyhovel.

24. O trovách konania súd rozhodol podľa ust. §-u 255 ods. 1 CSP a žalobcoví, ktorý mal plný úspech vo veci priznal náhradu trov konania, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie s poukazom na ust. §-u 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Zmluva

8

16C/102/2007

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Krajský súd v Bratislave, prostredníctvom Okresného súdu Bratislava IV, písomne v 2 vyhotoveniach.

Odvolanie musí obsahovať všeobecné náležitosti každého podania podľa § 127 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis a spisová značka konania) a náležitosti odvolania podľa 363 CSP (proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne a čoho sa odvolateľ domáha).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že (§ 365 ods. 1 CSP):
neboli splnené procesné podmienky.

súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na *spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd*, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie.

V Bratislave dňa 10. apríla 2019

JUDr. Zuzana Rigáňová
sudkyňa

Za správnosť vyhotovenia: Sabína Vajsáblova

Zmluva

Mestský súd Bratislava IV

Doložka právoplatnosti

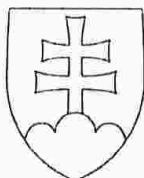
Rozsudok**Dátum vydania:** 10.04.2019**Spisová značka:** 16C/102/2007**IČS:** 1407210016**ECLI:** ECLI:SK:OSBA4:2019:1407210016.17**Dátum nadobudnutia právoplatnosti:** 26.02.2024

Poznámka: PPL dňa 26.02.2024 vo výroku I. v celosti a vo výroku II. vo vzťahu k parc.č. 3442/13 vedená na LV č. 2552 v spojení s rozsudkom KS Ba č.k. 14Co/271/2019-1160; výrok II. vo vzťahu k parc.č. 631/11 zmenený a výrok III. zrušený

Dátum vytvorenia doložky: 13.03.2024**Vytvoril:** Viera Kavická

Zmluva

ECLI:SK:KSBA:2024:1407210016.4

14Co/271/2019 - 1160
IČS: 1407210016**ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Branislava Krála a členov senátu JUDr. Dariny Kriváňovej a JUDr. Michaely Krajčovej v spore žalobkyne: **Rímskokatolícka cirkev, Farnosť Bratislava - Lamač**, Vrančovičova 58, Bratislava, IČO: 31 752 535, zastúpeného spoločnosťou **MAPLE & FISH, s. r. o.**, so sídlom v Bratislave, Dunajská č. 15/A, IČO: 36 718 432, proti žalovaným: **1/ Hlavné mesto SR Bratislava**, Primaciálne nám. 1, Bratislava, IČO: 00 603 481, **2/ Slovenský pozemkový fond**, IČO: 17 335 345, so sídlom v Bratislave, Búdková č. 36, o vydanie **nehnuteľností**, o odvolaní žalovaných **1/, 2/** proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV z 10. apríla 2019, č.k. 16C/102/2007-1003, teraz vec vedená na Mestskom súde Bratislava IV pod sp.zn. B4-16C/102/2007, takto

r o z h o d o l:

Krajský súd v Bratislave **o p r a v u j e** uznesenie Okresného súdu Bratislava IV z 9. marca 2010 č. k. 16C/102/2007-491, teraz vec vedená na Mestskom súde v Bratislave pod sp. zn. B4-16C/102/2007, v jeho treťom výroku, v časti, v ktorej bolo konanie v tom čase proti žalovanému **3/** (v súčasnosti žalovanému **2/**) ohľadne vydania parc. pôvodne vedenej v PK vložke č. 72 pre katastrálne územie Lamač, a to parc. č. 2134, zastavené tak, že z neho vypúšťa parc. č. 2134, pôvodne vedenú v PK vložke č. 72, kat. úz. Lamač.

Krajský súd v Bratislave napadnutý rozsudok Okresného súdu Bratislava IV z 10. apríla 2019, č. k. 16C/102/2007-1003, teraz vec vedená na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B4-16C/102/2007, vo výroku I., ktorým súd prvej inštancie uložil žalovanému **1/** povinnosť vydať a navrátiť žalobkyňi vlastníctvo k nehnuteľnostiam - parcele č. 614/10, druh pozemku záhrada, o výmere 172 m², vytvorenej Geometrickým plánom č. 1401/10b zo dňa 16.01.2010, vyhotoveným Mgr. Richardom Zimanom, autorizačne overeným dňa 16.01.2010 Ing. Irenou Holbusovou, autorizovaným geodetom a kartografom a úradne overeným Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu pre katastrálne územie Lamač, parcela vytvorená oddelením od parcely č. 614/2, druh pozemku záhrada, o výmere 1.096 m², vedená Katastrálnym úradom v Bratislave, Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu, obec BA - m. č. Lamač, v katastrálnom území Lamač, v katastri nehnuteľností v registri „C“ na katastrálnej mape na liste vlastníctva č. 1, pôvodne parcela č. 1992, druh pozemku lúka, o výmere 532 m², vedená v PKV č. 72 v katastrálnom území Lamač, a parcele č. 631/11, druh pozemku orná pôda, o výmere 191 m², vedená Katastrálnym úradom v Bratislave, Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu, obec BA - m. č. Lamač, v katastrálnom území Lamač, v katastri

Zmluva

2

14C/271/2019

nehnutelností v registri „C“ na katastrálnej mape bez založeného listu vlastníctva, pôvodne parcela č. 2402, druh pozemku roľa, o výmere 1.687 m², vedená v PKV č. 72 v katastrálnom území Lamač, a vo výroku II., ktorým súd prvej inštancie žalovanému 2/ uložil povinnosť vydať a navrátiť žalobkyni vlastníctvo k nehnuteľnosti - parcele č. 3442/13, druh pozemku orná pôda, o výmere 3.271 m², vedená Katastrálnym úradom v Bratislave, Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu, v katastrálnom území Dúbravka, v katastri nehnuteľností v reg. „C“ na katastrálnej mape na liste vlastníctva č. 2552, pôvodne parcela č. 2134, druh pozemku roľa, o výmere 4.611 m², vedená v PKV č. 72 v katastrálnom území Lamač, **p o t v r d z u j e**.

Krajský súd v Bratislave napadnutý rozsudok Okresného súdu Bratislava IV z 10. apríla 2019, č. k. 16C/102/2007- 1003, teraz vec vedená na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B4-16C/102/2007, vo výroku II., ktorým súd prvej inštancie žalovanému 2/ uložil povinnosť vydať a navrátiť žalobkyni vlastníctvo k nehnuteľnosti - parcele č. 631/11, druh pozemku orná pôda, o výmere 191 m², vedená Katastrálnym úradom v Bratislave, Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu, obec BA - m. č. Lamač, v katastrálnom území Lamač, v katastri nehnuteľností v registri „C“ na katastrálnej mape bez založeného listu vlastníctva, pôvodne parcela č. 2402, druh pozemku roľa, o výmere 1.687 m², vedená v PKV č. 72 v katastrálnom území Lamač, **m e n í t a k**, že žalobu z a m i e t a.

Krajský súd v Bratislave napadnutý rozsudok Okresného súdu Bratislava IV z 10. apríla 2019, č. k. 16C/102/2007- 1003, teraz vec vedená na Mestskom súde Bratislava IV pod sp. zn. B4-16C/102/2007, vo výroku o trovách prvoinštančného konania (výrok III.) **z r u š u j e** a vec v rozsahu zrušenia v r a e i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nově rozhodnutie.

Žalobkyni ani žalovanému 2/ **n e p r i z n á v a** nárok na náhradu trov konania.

Žalobkyni priznáva proti žalovanému 1/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

O d ô v o d n e n i e

I. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému 1/ povinnosť vydať a navrátiť žalobkyni vlastníctvo k nehnuteľnostiam:

- parcele č. 614/10, druh pozemku záhrada, o výmere 172 m², vytvorená Geometrickým plánom č. 1401/10b zo dňa 16.01.2010, vyhotoveným Mgr. Rícharodom Zímanom, autorizačne overeným dňa 16.01.2010 Ing. Irenou Holbusovou, autorizovaným geodetom a kartografom a úradne overeným Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu pre katastrálne územie Lamač, parcela vytvorená oddelením od parcely č. 614/2, druh pozemku záhrada, o výmere 1.096 m², vedená Katastrálnym úradom v Bratislave, Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu, obec BA - m. č. Lamač, v katastrálnom území Lamač, v katastri nehnuteľností v registri „C“ na katastrálnej mape na liste vlastníctva č. 1, pôvodne parcela č. 1992, druh pozemku lúka, o výmere 532 m², vedená v PKV č. 72 v katastrálnom území Lamač.

- parcele č. 631/11, druh pozemku orná pôda, o výmere 191 m², vedená Katastrálnym úradom v Bratislave, Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu, obec BA - m. č. Lamač, v katastrálnom území Lamač, v katastri nehnuteľností v registri „C“ na katastrálnej

Zmluva

3

14Co/271/2019

mape bez založeného listu vlastníctva, pôvodne parcela č. 2402, druh pozemku roľa, o výmere 1.687 m², vedená v PKV č. 72 v katastrálnom území Lamač (výrok I.).

Žalovanému 2/ uložil povinnosť vydať a navrátiť žalobkyni vlastníctvo k nehnuteľnostiam:

- parcele č. 631/11, druh pozemku orná pôda, o výmere 191 m², vedená Katastrálnym úradom v Bratislave, Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu, obec BA - m. č. Lamač, v katastrálnom území Lamač, v katastrí nehnuteľností v registri „C“ na katastrálnej mape bez založeného listu vlastníctva, pôvodne parcela č. 2402, druh pozemku roľa, o výmere 1.687 m², vedená v PKV č. 72 v katastrálnom území Lamač;

- parcele č. 3442/13, druh pozemku orná pôda, o výmere 3.271 m², vedená Katastrálnym úradom v Bratislave, Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu, v katastrálnom území Dúbravka, v katastrí nehnuteľností v reg. „C“ na katastrálnej mape na liste vlastníctva č. 2552, pôvodne parcela č. 2134, druh pozemku roľa, o výmere 4.611 m², vedená v PKV č. 72 v katastrálnom území Lamač (výrok II.). Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok III.).

2. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na to, že žalobkyňa sa podanou žalobou (v priebehu konania opakovane doplnenou), domáhala vydania a navrátenia nehnuteľností podľa zák. č. 161/2005 Z. z. v kat. území Lamač: proti žalovanému 1/ vydania pozemku s parc. č. 614/10 - záhrada, o výmere 172 m² a proti žalovanému 2/ pozemku s parc. č. 631/11 - orná pôda, o výmere 191 m² a pozemku s parc. č. 3442/13 - orná pôda, o výmere 3271 m². Žalobu odôvodnila tým, že je útvarom Rímskokatolíckej cirkvi s vlastnou právnou subjektivitou v zmysle zák. č. 308/1991 Zb., je zastúpená administrátorom farnosti, ktorý koná v mene farnosti ako štatutárny orgán. Je právnym nástupcom po pôvodnom vlastníkovi sporných nehnuteľností, ktorým bola Rímskokatolícka cirkev v Lamači (pôvodný názov Róm. kath. Egyház). Majetok tejto cirkvi bol vždy majetkom Rímskokatolíckej cirkvi ako takej, pričom je výlučným rozhodnutím samotnej Rímskokatolíckej cirkvi, koho určí za právneho nástupcu po pôvodnom vlastníkovi a kto si v zmysle reštitučného zákona bude uplatňovať v mene Rímskokatolíckej cirkvi reštitučný nárok na vydanie nehnuteľností. Žalovaný 1/ je v zmysle zák. č. 369/1990 Zb. právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených týmto zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a vlastnými príjmami, žalovaný 2/ je právnická osoba zriadená v zmysle § 34 ods. 1 zák. č. 330/1991 Zb. Žalobkyňa, resp. jej právny predchodca bol pôvodným výlučným vlastníkom nehnuteľností zapísaných v pozemkovoknižnej vložke č. 72 v kat. území Lamač, predmetné nehnuteľnosti prešli do vlastníctva štátu z jedného z dôvodov uvedených v § 3 ods. 1 zák. č. 161/2005 Z. z. Žalobkyňa ako oprávnená osoba vyzvala žalovaných písomne dňa 28.4.2006 podľa zák. č. 161/2005 Z. z. na navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam, žalovaní ako povinné osoby výzve nevyhoveli.

3. Žalovaný 1/ navrhol žalobu zamietnuť. Namietol navrátenie vlastníctva k pozemkom jednak z dôvodu, že pozemky uvádzané v petite neboli uplatnené u povinnej osoby v lehote uvedenej v § 5 ods. 1 Zákona č. 161/2005 Z. z., ako aj z dôvodu nedostatku aktívnej legitimácie žalobkyne, nakoľko táto príslúcha Bratislavsko-trnavskej arcidiecéze, príp. Bratislavskej arcidiecéze po jej oddelení. Podľa PKV č. 72, kat. územie Lamač v časti B/- vlastníctvo, pod poradovým číslom 1 je ako vlastník zapísaná Rímskokatolícka cirkev, v tomto zápise sa ako vlastník neuvádza konkrétna farnosť. Žalobkyňa nepreukázala na základe čoho v spore vystupuje v mene Rímskokatolíckej cirkvi ako subjekt, ktorému prešlo vlastníctvo na štát v

Zmluva

4

14Co/271/2019

súlade s § 2 ods. 2 zák. č. 161/2005 Z. z. Situáciu, kedy v pozemkovoknižnej vložke nie je uvedený konkrétny subjekt Rímskokatolíckej cirkvi si uvedomila aj samotná Rímskokatolícka cirkev, ktorá prostredníctvom Konferencie biskupov Slovenska na svojom plenárnom zasadnutí konanom dňa 14.09.1995 vydala uznesenie: Nehnuteľností, ktoré sú zapísané na Rímskokatolícku cirkev bez uvedenia farnosti alebo biskupstva... patria do vlastníctva toho biskupstva, na území, ktorého sa nachádzajú... Biskupstvá k nim vykonávajú všetky práva a povinnosti spojené s vlastníctvom, ktorým túto situáciu riešila.

4. Žalovaný 2/ navrhol žalobu zamietnuť z dôvodu nesplnenia podmienok uvedených v § 2 ods. 1 písm. a) a § 5 ods. 1 zák. č. 161/2005 Z. z. s tým, že nie je povinnou osobou v zmysle § 4 ods. 1 zák. č. 161/2005 Z. z., taktiež namietol aktívnu legitímáciu žalobkyne. Podľa uznesenia Konferencie biskupov Slovenska č. 77/1995/KBS zo dňa 14.09.1995, nehnuteľností, ktoré sú zapísané na Rímskokatolícku cirkev bez uvedenia farnosti alebo biskupstva... patria do vlastníctva toho biskupstva, na území, ktorého sa nachádzajú. Biskupstvá k nim vykonávajú všetky práva a povinnosti spojené s vlastníctvom. V predmetnom spore prislúcha aktívna legitímácia Bratislavsko-trnavskej arcidiecézy a po 08.03.2008 novo vzniknutej Bratislavskej arcidiecézy. Žalobkyni nemohlo byť odňaté vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam, nakoľko podľa potvrdenia Štatistického úradu SR zo dňa 16.8.1995 žalobkyňa vznikla až dňa 01.07.1992. Pôvodný vlastník ani nebol podľa pozemkovoknižnej vložky č. 72, časti A, radové číslo 1-36 výlučným vlastníkom uvedených nehnuteľností, ale bol, resp. je podielovým spoluvlastníkom v spoluvlastníckom podiele 288/8136.

5. Súd prvej inštancie (v poradí prvým) rozsudkom č.k. 16C/102/2007-621 zo dňa 17.01.2012 žalobu zamietol z dôvodu nedostatku aktívnej legitímácie žalobkyne v konaní, v uvedenom smere sa stotožnil s argumentáciou žalovaných.

6. Krajský súd v Bratislave rozsudok súdu prvej inštancie uznesením č.k. 14Co/145/2012-718 zo dňa 28.08.2014 zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, pričom vyslovil, že vzhľadom na listinné dôkazy predložené žalobkyňou počas konania, nebol dôvod pochybovať o jej aktívnej vecnej legitímácii. So záverom súdu prvej inštancie, ktorý sa vo svojom rozhodnutí odvoláva na uznesenie Konferencie Biskupov Slovenska zo dňa 14.09.1995, podľa ktorého nehnuteľností, ktoré sú zapísané na Rímskokatolícku cirkev bez uvedenia farnosti alebo biskupstva, patria do vlastníctva toho biskupstva, na území ktorého sa nachádzajú a z toho vyvodil, že oprávnenou osobou podľa § 2 ods. 2 zák. č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľnostiam cirkvám, je jedine príslušné biskupstvo, sa odvolací súd nestotožnil. Uviedol, že podľa § 2 ods. 2 zákona č. 161/2005 Z. z., právo na navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam podľa odseku 1 môže uplatniť oprávnená osoba, ktorou je registrovaná cirkev a náboženská spoločnosť so sídlom na území Slovenskej republiky, vrátane ich útvarov, ktoré majú právnu subjektivitu, ktorých nehnuteľná vec prešla do vlastníctva štátu, obce v období od 8. mája 1945, židovským náboženským obciam od 2. novembra 1938 do 1. januára 1990 spôsobom uvedeným v § 3. Toto ustanovenie v otázke právnej subjektivity jednotlivých cirkví a náboženských spoločností odkazuje na zákon č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností, ktorý priznáva právnu subjektivitu všetkým cirkvám a náboženským spoločnostiam registrovaných štátom (§ 4 ods. 3). Je nesporné, že Rímskokatolícka cirkev bola na území Slovenska štátom uznaná cirkev aj v období, ktoré je podľa zákona č. 161/2005 Z. z. rozhodné pre zmiernenie následkov niektorých majetkových krívd spôsobených cirkvám a náboženským spoločnostiam a bola pôvodným vlastníkom aj tých nehnuteľností, ktoré boli v čase odňatia štátom vedené v pozemkovej knihe, a vydania ktorých sa domáha žalobkyňa v tomto konaní. Rímskokatolícka

Zmluva

5

14Co/271/2019

cirkev je aj v súčasnosti uznanou a registrovanou cirkvou a len jej výlučným právom je rozhodovanie o svojom cirkevnom majetku. Jedine cirkev môže rozhodnúť, ktorý útvar s právnou subjektivitou bude za ňu konať, resp. rozhodnúť o tom, ktorý z jej útvarov bude vlastníkom jej majetku. Preto pokiaľ sama rozhodla, že žalobkyňa je oprávneným subjektom (s právom nástupníctva) vo vzťahu k nehnuteľnostiam vedeným v PKV č. 72 v Bratislave pre kat. úz. Lamač, je toto právo potrebné rešpektovať, pretože Slovenská republika sa k tomu zaviazala v Základnej zmluve uzavretej so Svätou stolicou. Je teda výlučným rozhodnutím samotnej Rímskokatolíckej cirkvi, koho určí za právneho nástupcu po pôvodnom vlastníkovi a kto si v zmysle reštitučného zákona bude uplatňovať reštitučný nárok na vydanie nehnuteľností. Ako správne zdôraznila žalobkyňa, Základná zmluva uzavretá so Svätou stolicou, je typom zmluvy podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy SR, pričom má prednosť pred zákonmi SR. Navyše žalobkyňa toto svoje právo oprávnenej osoby preukázala nielen potvrdením Ministerstva kultúry SR zo dňa 15.12.2011 o právnej subjektivite a právnom nástupníctve farnosti Lamač, ale aj potvrdením generálneho vikára Mons. Jána Formánka zo dňa 15.12.2011, ktorý spolu s diecéznym biskupom bol štatutárnym orgánom Bratislavskej arcidiecézy (bol zástupcom diecézneho biskupa). Zo strany okresného súdu tak došlo k nesprávnemu právnemu posúdeniu veci a k odňatiu práva účastníka konať pred súdom, keď súd nesprávne vyhodnotil otázku údajnej neexistencie aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne, na základe čoho aj nesprávne žalobu zamietol bez meritórneho prejednania veci.

7. Po zrušení a vrátení veci súd prvej inštancie na návrh žalobkyne pripustil zmenu žaloby tak, že predmetom konania sa stal nárok žalobkyne, ktorým sa domáhala voči žalovanému 1/ povinnosti vydať a navrátiť žalobkyňi vlastníctvo k nehnuteľnostiam - k parcele č. 614/10, druh pozemku záhrada, o výmere 172 m², vytvorenej Geometrickým plánom č.1401/10b zo dňa 16.01.2010, vyhotoveným Mgr. Richardom Zimanom, autorizačne overeným dňa 16.01.2010 Ing. Irenou Holbusovou, autorizovaným geodetom a kartografom a úradne overeným Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu pre katastrálne územie Lamač, parcela vytvorená oddelením od parcely č. 614/2, druh pozemku záhrada, o výmere 1.096 m², vedená Katastrálnym úradom v Bratislave, Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu, obec BA - m. č. Lamač, v katastrálnom území Lamač, v katastri nehnuteľností v registri „C“ na katastrálnej mape na liste vlastníctva č. 1, pôvodne parcela č. 1992, druh pozemku lúka, o výmere 532m² vedená v PKV č. 72 v katastrálnom území Lamač, k parcele č. 631/11, druh pozemku orná pôda, o výmere 191m², vedenej Katastrálnym úradom v Bratislave, Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu, obec BA - m. č. Lamač, v katastrálnom území Lamač, v katastri nehnuteľností v registri „C“ na katastrálnej mape bez založeného listu vlastníctva, pôvodne parcela č. 2402, druh pozemku roľa o výmere 1.687 m², vedená v PKV č. 72 v katastrálnom území Lamač a voči žalovanému 2/ povinnosti vydať a navrátiť vlastníctvo k nehnuteľnostiam - k parcele č. 631/11, druh pozemku orná pôda, o výmere 191 m², vedenej Katastrálnym úradom v Bratislave, Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu, obec BA - m. č. Lamač, v katastrálnom území Lamač, v katastri nehnuteľností v registri „C“ na katastrálnej mape bez založeného listu vlastníctva, pôvodne parcela č. 2402, druh pozemku roľa, o výmere 1.687 m², vedená v PKV č. 72 v katastrálnom území Lamač a k parcele č. 3442/13, druh pozemku orná pôda, o výmere 3.271 m², vedenej Katastrálnym úradom v Bratislave, Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu, v katastrálnom území Dúbravka, v katastri nehnuteľností v reg. „C“ na katastrálnej mape na LV č. 2552, pôvodne parcela č. 2134, druh pozemku roľa, o výmere 4.611 m², vedená v PKV č. 72 v katastrálnom území Lamač.

8. Súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu v otázke aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne, túto nial za preukázanú a preto sa ďalšími námietkami

Zmluva

6

14Co/271/2019

spochybňujúcimi tento záver už nezaoberal. Vykonaným dokazovaním (z PKV č. 72) zistil, že Rímskokatolícka cirkev v Lamači (pôvodný názov Róm. Kath. Egyház) bola v čase odňatia štátom bez náhrady pôvodným vlastníkom nehnuteľností, vydania ktorých sa žalobkyňa v konaní domáha, ako konštatoval aj odvolací súd v uznesení č. k. 14Co 145/2012-718. Výzvami doručenými dňa 28.04.2006 žalovanému 1/ a žalovanému 2/ žalobkyňa uplatnila reštitučný nárok, vo výzvach nehnuteľností, ktorých vydania sa domáhala označila uvedením pozemkovoknižnej vložky a označením katastrálneho územia s odkazom na Reštitučný zákon a zápis v PKV, žalovaní na základe reštitučnej výzvy predmetné nehnuteľnosti nevydali. Z geometrického plánu č. 1401/10b, vyhotoveného dňa 16.01.2010 Mgr. Richardom Zimanom, autorizčne overeného Ing. Irenou Holbusovou a úradne overeného Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu súd zistil, že nehnuteľnosti, ktorých vydania sa žalobkyňa domáhala sú označené ako záhrada, parcela č. 614/10, ako aj parcela č. 614 2, z ktorej bola vytvorená geometrickým plánom je v katastri nehnuteľností evidovaná ako záhrada, taktiež parcely č. 631/11 a č. 3442/13 sú evidované ako orná pôda.

9. S odkazom na ustanovenia § 1, § 2 ods. 1, 2, § 3 ods. 1 písm. c), § 4 ods. 1, § 5 ods. 1, 3 zákona č. 161/2005 Z.z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam, ktorý nadobudol účinnosť 1. mája 2005, súd prvej inštancie považoval žalobu za dôvodnú. Uviedol, že otázka aktívnej legítimácie žalobkyne po zrušení a vrátení vecí odvolacím súdom už sporná nebola. Krajský súd v Bratislave vyslovil svoj právny názor a ustálil, že označená žalobkyňa je subjekt s vlastnou právnou subjektivitou a je tak v konaní aktívne legítimovaná, na námietky žalovaných tak súd viazaný právnym názorom odvolacieho súdu neprihliadol. Žalobkyňa titulom oprávnenej osoby reštitučný nárok riadne uplatnila výzvou žalovaným 1/, 2/, pre uplatnenie nároku postačovalo, ak boli nehnuteľnosti vo výzve označené odkazom na PKV a príslušné katastrálne územie a postačujúce bolo, ak bol reštitučný dôvod označený odkazom na ustanovenie Reštitučného zákona a na zápis v PKV, z ktorého je zrejmé, že k prechodu vlastníctva na štát došlo odňatím bez náhrady postupom podľa zák. č. 46/1948 Sb., čo zodpovedá reštitučnému dôvodu podľa ust. § 3 ods. 1, písm. c) Reštitučného zákona a výmeru UNV Bratislava č. 611-12/12-1948-IX/1-281-2586. Reštitučná výzva v oboch prípadoch teda spĺňala podmienky Reštitučného zákona. (uznesenie NS SR zo dňa 28.09.2010 sp. zn. 4 Cdo 247/2009 a uznesenie NS SR zo dňa 28.10.2010 sp.zn. 1Cdo 48/2009) Z dôvodu, že na základe výzvy žalovaní predmetné nehnuteľnosti dobrovoľne nevydali, žalobkyňa nárok uplatnila v zákonnej lehote žalobou doručenou súdu dňa 27.04.2007.

10. Vo vzťahu k otázke povinnej osoby sa súd stotožnil s argumentáciou žalobkyne. S poukazom na ustanovenie § 4 zák. č. 161/2005 Z. z. povinnou osobou je právnická osoba, ktorá ku dňu účinnosti zákona spravuje nehnuteľné veci vo vlastníctve Slovenskej republiky, obce, alebo nehnuteľnú vec drží. V zmysle doplneného ust. § 21 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku, upravujúceho civilný proces v čase začatia konania podaním žaloby dňa 27.04.2007, bola odstránená dichotómia v označovaní štátu a zastupovania v súdnom konaní s tým, že za štát koná štátny orgán v rozsahu pôsobnosti ustanovenej osobitnými predpismi, alebo podľa osobitného predpisu oprávnená právnická osoba. Vzhľadom na uvedené bola daná pasívna legítimácia žalovaných v konaní, pričom táto bola daná predovšetkým zákonom č. 161/2005 Z. z., ktorý obsahuje zákonnú delegáciu a zákonné zmocnenie udelené správcovi nehnuteľnosti vo vlastníctve štátu konať v mene štátu vo veciach navrátenia nehnuteľnosti podľa zák. č. 161/2005 Z. z..

11. Čo sa týkalo námietky žalovaného 2/ o nedostatku svojej pasívnej legítimácii vo vzťahu k parcele č. 631/11, z listinných dôkazov vyplynulo, že vlastníkom parcely, ako aj parcely

Zmluva

7

14Co/271/2019

registra E, parcely č. 2042 v rozsahu, v akom sa kryje s parcelou 631/11 je štát konajúci prostredníctvom žalovaného 2/, predmetná parcela nebola v čase podania žaloby a ani v súčasnosti nie je zapísaná na liste vlastníctva, ani v identifikácii parciel z roku 2007 nie je uvedený vlastník, čomu svedčí príslušný výpis z katastra nehnuteľností a identifikácia parciel. Žalovaný 2 je tak povinnou osobou vo vzťahu k predmetnej parcele s poukazom na § 4 ods. 1 zák. č. 161/2005 Z. z. v spojení s § 34 ods. 3 zák. č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, obvodných pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách. S poukazom na uvedené skutočnosti, nakoľko žalobkyňa v konaní preukázala splnenie všetkých podmienok pre vydanie nehnuteľností stanovených zákonom č. 161/2005 Z. z., súd žalobe v celom rozsahu vyhovel.

12. O trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP.

13. Proti tomuto rozsudku podali odvolanie žalovaní 1/, 2/.

14. Žalovaný 1/ podaným odvolaním napadol výrok, ktorým mu bola uložená povinnosť vydať a navrátiť žalobkyňi vlastníctvo k nehnuteľnostiam (výrok I.), ako aj výrok o trovách konania (výrok III.). Navrhol napadnutý rozsudok vo vzťahu k nemu zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Výrok napadnutého rozsudku označil za zmatečný a vynesný nad rámec zákonnej úpravy. Nedostatok videl vo formulácii „je povinný vydať a navrátiť žalobcovi vlastníctvo“... Zákon č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam v § 1 upravuje: „*Tento zákon upravuje navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam, ktoré nebolo vydané podľa osobitného predpisu, a prechod vlastníctva k niektorým nehnuteľným veciam.*“ V celom zákone sa uvádza len navrátenie vlastníctva alebo vrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam a nie vydanie vecí. Vydanie vecí je v zákone spájané iba s dohodou o vydaní nehnuteľností v § 5 ods. 2 zákona: „*Povinná osoba uzavrie s oprávnenou osobou do 60 dní od doručenia písomnej výzvy dohodu o vydaní nehnuteľnej veci. Ak k prechodu vlastníctva bude potrebné vykonať úkony podľa osobitného predpisu, začína plynúť táto lehota po vykonaní týchto úkonov*“, kde sa uvádza dohoda o vydaní nehnuteľností, ktorá má byť uzatvorená pred podaním návrhu na súd a návrh na súd sa podáva až vtedy, keď k uzatvoreniu dohody v lehote nedôjde. Podľa § 5 ods. 3 zákona „*Ak povinná osoba nevyhoví písomnej výzve podľa odseku 2 alebo ak jej sídlo nie je známe, môže oprávnená osoba uplatniť svoje nároky na súde v lehote 12 mesiacov od doručenia písomnej výzvy, inak právo zaniká*“, teda oprávnená osoba, ktorej sa nevydá nehnuteľnosť na základe dohody medzi oprávnenou osobou a povinnou osobou si môže uplatniť nárok na navrátenie vlastníctva podľa § 5 ods. 3 zákona. K uvedenému už zákon nevyžaduje ďalšiu dohodu o vydaní nehnuteľností, ktorú nahrádza súdne rozhodnutie o navrátení vlastníctva a nie o vydaní nehnuteľností. Predmetnú formuláciu žalovaný 1/ považuje za zmatečnú, nakoľko nie je zjavné o aké vydanie má ísť, akým spôsobom má byť realizované tak, aby bolo zapisateľné v katastri nehnuteľností a tak boli splnené podmienky zákona pre takýto zápis do katastra nehnuteľností. Parc. č. 614/11 nie je evidovaná na liste vlastníctva, teda jej vlastníctvo nie je preukázateľné na hlavné mesto. Naopak hlavné mesto je vlastníkom pozemku registra „E“ parc. č. 2402, orná pôda vo výmere 196 m², evidovaná na LV č. 3758, ktorá nie je identická s pozemkom parc. č. 614/11 (má o 5 m² viac) a aj keď podľa snímky z KM tieto pozemky ležia na sebe ich hranice z dôvodu, že pozemok registra „E“ parc. č. 2402 má o 5 m² viac, nie sú identické. Keďže sa nejedná o identické pozemky a navyše pozemok parc. č. 614/11 nie je evidovaná na liste vlastníctva pre vlastníka hlavné mesto, hlavné mesto s pozemkom parc. č. 614/11 v tomto stave nemôže disponovať, a preto nemôže tento pozemok žalobcovi ani vydať, ani navrátiť jeho vlastníctvo. Z tohto dôvodu výrok rozsudku je nevykonateľný. Ak by napriek hore uvedeným dôvodom aj

Zmluva

8

14Co/271/2019

došlo k zápisu parc. č. 614/11 na list vlastníctva pre žalobcu, mohlo by to vyvolať ďalší súdny spor a najmä kataster nehnuteľností by zrejme musel odkázať na ďalšie súdne konanie z dôvodu, že prekrytím pozemkov v registri „E“ a registri „C“ s rôznymi vlastníkmi by došlo k dvojitému vlastníctvu jednej plochy s dvomi parcelnými číslami raz v registri „E“ (v časti okrem 5 m²) parc. č. 2402 a raz v registri „C“ parc. č. 614/11.

K aktívnej legitímácii žalobkyne, žalovaný I/ uviedol, že Krajský súd v Bratislave uznesením sp. zn. 14Co/145/2012 vyslovil názor že „... *nebol dôvod pochybovať o jej aktívnej vecnej legitímácii. Pokiaľ aj súd mal akékoľvek pochybnosti alebo nejasnosti, mal riadnym procesným postupom podľa § 43 O.s.p. žalobkyňu vyzvať, aby svoje nesprávne, neúplné alebo nezrozumiteľné podanie doplnila alebo opravila.*“ Takisto sa krajský súd nestotožnil, s názorom, že oprávnenou osobou podľa § 2 ods. 2 zák. č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľnostiam cirkvi je jedine príslušné biskupstvo z dôvodov, že „*takéto právo si môže uplatniť oprávnená osoba, ktorou je registrovaná cirkev.*“ Ďalej sa v uznesení uvádza, že „*Rímskokatolícka cirkev je aj v súčasnosti uznanou a registrovanou cirkvou a len jej výlučným právom je rozhodovanie o svojom cirkevnom majetku. Preto pokiaľ sama rozhodla, že žalobkyňa je oprávneným subjektom (s právom nástupníctva) vo vzťahu k nehnuteľnostiam, je toto právo potrebné rešpektovať, pretože k tomuto sa zaviazala Slovenská republika v základnej zmluve uzavretej so Svätou stolicou.*“ Žalovaný I/ nespochybňuje konanie Rímskokatolíckej cirkvi ako sui generis, faktom je, že i Rímskokatolícka cirkev pri realizácii svojich právnych úkonov voči tretím osobám podlieha platnej právnej úprave Slovenskej republiky. Má za to, že v žalobe podanej na okresnom súde Bratislava IV je nesprávne určený subjekt Rímskokatolícka cirkev, Farnosť Bratislava - Lamač, ktorý má nedostatok aktívnej legitímácie žalobného návrhu z nasledovných dôvodov. Tento žalobný návrh podala Rímskokatolícka cirkev, Farnosť Bratislava - Lamač ako registrovaný subjekt vystupujúci navonok ako právnická osoba, a to napriek tomu, že samotná rímskokatolícka cirkev vo veci „*Nehnuteľností zapísaných na Rímskokatolícku cirkev bez uvedenia farnosti.*“ (čo je tento prípad) stanovila uznesením Konferencie biskupov Slovenska na svojom riadnom plenárnom zasadnutí dňa 14.09.1995 v Trnave, že takéto nehnuteľnosti „*...patria do vlastníctva toho biskupstva, na území ktorého sa nachádzajú.*“ Týmto konferencia biskupov Slovenska stanovuje právne nástupníctvo“ (trochodne nie na farnosť Bratislava - Lamač). Z uvedeného vyplýva, že subjektom, ktorý si mal v tom čase (v roku 2007) svoje práva uplatňovať na súde mala byť Rímskokatolícka cirkev Bratislavsko - Trnavská arcidiecéza, tak ako to vyplýva zo samotného rozhodnutia Konferencie biskupov Slovenska, pretože samotná cirkev takto rozhodla svojím vlastným aktom. Doložený doklad, ktorý zo strany Rímskokatolíckej cirkvi, Bratislavskej arcidiecézy potvrdzuje právne nástupníctvo Rímskokatolíckej cirkvi, Farnosť Bratislava - Lamač je až z 15.12.2011, a teda nie je zrejmé, či v čase podania žaloby mala Rímskokatolíckej cirkvi, Farnosť Bratislava - Lamač postúpené tieto práva od Bratislavsko - Trnavskej arcidiecézy. Žalovaný I/ je názoru, že i keď bolo Krajským súdom v Bratislave vyslovené, že okresný súd je v ďalšom konaní viazaný právnym názorom odvolacieho súdu v tom, že žalobkyňa je ako účastník konania aktívne legitimovaná, ním vytknuté nedostatky sú natoľko závažné a rozhodujúce pre posúdenie splnenia procesných podmienok, že súd zväži posúdenie možnosti nesplnenia aktívnej legitímácie žalobkyne. Žalovaný I/ namietať aj výrok napadnutého rozsudku, kde sa žalobkyňi priznáva náhrada trov konania v rozsahu 100 %. Pôvodne podaná žaloba obsahovala nepomerne viac pozemkov, do ktorých boli zahrnuté i podiely urbárneho majetku, a to ako vo vzťahu k žalovanému 1/, tak aj vo vzťahu k žalovanému 2/. V pôvodne podanom žalobnom návrhu boli i ďalšie subjekty označené ako žalovaní. Po stanoviskách, ktoré boli súdu predložené zo strany žalovaných, žalobkyňa niekoľko krát menila petit žaloby, až sa ustálila na dvoch pozemkoch so zníženou výmerou podľa geometrických plánov, ktoré žiadala od žalovaného 1/ a na dvoch pozemkoch so zníženou výmerou podľa geometrických plánov, ktoré

Zmluva

9

14Co/271/2019

žiadala od žalovaného 2/. K takémuto „úbytku“ v predmete žaloby došlo nepochybne z dôvodu, že žalovaní využili všetky prostriedky nutnej obrany, aby spochybnili dôvody podaného žalobného návrhu, čo sa im aj podarilo, pretože žalobkyňa i keď z vlastnej iniciatívy menila petit žaloby tak, ako je hore uvedené. Zmeny petitu žaloby nič nemenia na veci, že žalovaní museli vynaložiť úsilie (vyjadrenia a vydokladovanie svojich tvrdení) na to, aby boli „úspešní“ a žalobkyňa vzala časť žaloby späť. Všetky tieto skutočnosti sa stali po otvorení pojednávaní, a teda aj žalovaní boli pri uplatňovaní a preukazovaní svojich tvrdení úspešní, čo sa v konaní prejavilo tak, že žalobkyňa vzala v časti žalobu späť. Späťvzatím svojho žalobného návrhu v časti žalobkyňa akceptovala námietky žalovaných, a preto je zrejmé, že zastavenie konania v týchto prípadoch procesne zavinila žalobkyňa, ktorá pri svojom pôvodnom návrhu uplatňovala ochranu svojich práv i k pozemkom, kde nakoniec po ich vypustení zo žaloby uznala a akceptovala námietky žalovaných, a teda že u týchto pozemkoch by nemusela byť úspešná. Žalovaný 1/ má za to, že súd pri priznaní 100% náhrady trov konania sa neriadil relevantnou právnou úpravou, keď absolútne nevzal do úvahy čiastočné späťvzatie a návrhy na zmenu petitov podávaných žalobkyňou z dôvodov, že žalobkyňa pri podaní žalobného návrhu neprihliadala na všetky skutočnosti pri uplatnení svojich práv a na základe písomných vyjadrení žalovaných, ktoré plne akceptovala pristúpila na zmeny petitu, kde prevažnú časť predmetu svojej žaloby vzala späť.

15. Žalovaný 2/ odvolaním napadol výroky II. a III. rozsudku súdu prvej inštancie a navrhol rozsudok v napadnutých výrokoch zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Podľa žalovaného 2/ súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil otázku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 2/ vo vzťahu k parc. č. 631/11, druh pozemku orná pôda o výmere 191 m², vedenej Katastrálnym úradom v Bratislave, Správou katastra pre Hlavné mesto Bratislavu, obec BA - m. č. Lamač, v katastrálnom území Lamač, v katastri nehnuteľností v registri „C“ na katastrálnej mape bez založeného listu vlastníctva. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že súd skonštatoval existenciu pasívnej legitímácie žalovaného 2/ vo vzťahu k parc. č. 631/11 výlučne poukazom na § 4 ods. 1 zák. č. 161/2005 Z. z. v spojení s § 34 ods. 3 zák. č. 330/1991 Zb.. Podľa odôvodnenia rozsudku z „*listinných dôkazov*“ má byť zrejmé, že vlastníkom parcely č. 631/11 ako i parc. reg. „E“ č. 2042 v rozsahu, v ktorom sa prekrýva s parc. 631/11 má byť štát konajúci prostredníctvom žalovaného 2/, pričom predmetná parcela v čase podania žaloby nebola a ani v súčasnosti nie je zapísaná na liste vlastníctva, a ani v identifikácii parciel z roku 2007 nie je uvedený vlastník. *Podľa § 4 ods. 1 zák. č. 161/2005 Z. z. povinnou osobou je právnická osoba, ktorá ku dňu účinnosti tohto zákona spravuje nehnuteľné veci vo vlastníctve Slovenskej republiky, obce alebo nehnuteľnú vec drží.* Žalovaný 2/ vo vzťahu k nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území Lamač, obec Bratislava - m. č. Lamač, okres Bratislava IV - parcele č. 631/11, druh pozemku orná pôda o výmere 191 m², vedenej Okresným úradom Bratislava, katastrálny odbor v registri „C“ bez založeného listu vlastníctva (pôvodne parc. č. 2402 - druh pozemku - roľa - vedená na PKV č. 72 k. ú. Lamač) nepovažuje právny názor súdu o existencii svojej pasívnej legitímácie za odôvodnený a právne správny. Z listinných dôkazov nachádzajúcich sa v súdnom spise, najmä zo žalobkyňou predloženej identifikácie parciel č. C-13/4 vyhotovenej Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu Pracovisko Bratislava IV dňa 11.04.2006, Identifikácie parciel vyhotovenej Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu dňa 17.04.2008, ako i z doterajších písomných podaní účastníkov konania jednoznačne vyplýva, že parc. č. 631/11 bola vytvorená z parc. č. 2402 pôvodne vedenej v PKV č. 72, katastrálne územie Lamač. Parcela č. 2402 pôvodne vedená v PKV č. 72 je v súčasnosti vedená Okresným úradom katastrálnym odborom pre Hlavné mesto SR Bratislavu na LV č. 3758 ako parcela registra E“ č. 2402 - orná pôda o výmere 196 m², vo výlučnom vlastníctve žalovaného 1/. Uvedené vyplýva i zo žalovaným 2/ v konaní predloženého listinného dôkazu - digitálnej ortofotomapy k parc. č. 631/11 zo dňa 28.10.2011

Zmluva

10

14Co/271/2019

- z ktorého je zrejmé, že parcela registra „C“ č. 631/11 je v plnom rozsahu prekrytá parcelou registra „E“ č. 2402 vo vlastníctve žalovaného 1/. Žalovaný 2/ má za to, že vlastnícke právo žalovaného 1/ k nehnuteľnosti parc. č. 2402 pôvodne vedenej v PKV č. 72 ako roľa o výmere 1687 m², z ktorej bola v zmysle Identifikácie parciel č. C-13/4 vyhotovenej Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu Pracovisko Bratislava IV dňa 11.04.2006 a Identifikácie parciel vyhotovenej Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu dňa 17.04.2008, vytvorená parc. č. 631/11, vzniklo v súlade s §2 zák. č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v nadväznosti na príslušné ustanovenia zák. č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, ex lege ku dňu účinnosti zák. č. 369/1990 Zb., t. j. ku dňu 24.11.1990. S poukazom na vyššie uvádzané a ďalej ustanovenia § 4 ods. 1 zák. č. 161/2005 Z. z. explicitne definujúceho „povinnú osobu“ má žalovaný 2/ jednoznačne za to, že nemôže byť daná pasívna legitimácia žalovaného 2/ v uvádzanom rozsahu s poukazom na nepreukázanie vlastníckeho práva Slovenskej republiky vo vzťahu k parc. č. 631/11 a nepreukázanie existencie zákonnej povinnosti žalovaného 2/ k výkonu správy podľa §17 v spojení s § 1 ods. 1 zákona č.229/1991 Zb. ku dňu účinnosti zák. č. 161/2005 Z. z., t. j. ku dňu 01.05.2005. Odhliadnuc od uvedeného žalovaný 2/ zároveň poukazuje na skutočnosť, že právne postavenie žalovaného 2/ ako povinnej osoby podľa § 4 ods. 1 zák. č. 161/2005 Z. z. a teda pasívna legitimácia žalovaného 2/ nemôže byť daná ani s poukazom na skutočnosť, že ku dňu účinnosti zák. č. 161/2005 Z. z. t. j. ku dňu 01.05.2005 (ani v súčasnosti) nehnuteľnosť parc.reg. „ č. 631/11 nedržal a neužíval, reálne nevykonával a nevykonáva správu spornej nehnuteľnosti. Žalovaný 2/ vo vzťahu k otázke pasívnej legitimácie poukazuje na právny záver vyplývajúci z Uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 214/2011 zo dňa 18.01.2012, v zmysle ktorého „súd žalobe vyhovie len vtedy, ak žalobca žaluje osobu, ktorá je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti. Ak sa to v konaní nedokáže, súd žalobu zamietne so záverom o nedostatku pasívnej legitimácie žalovaného bez ohľadu na prípadné zistenie, že nositeľom pasívnej legitimácie je iný subjekt, ktorého ale žalobca za žalovaného neoznačil...“ Žalovaný 2/ zároveň poukázal na rozpor právneho záveru súdu o existencii pasívnej legitimácie žalovaného 2/ vo vzťahu k parc. č. 631/11 so znením výroku č. I. rozsudku, ktorým uložil povinnosti k vydaniu označenej nehnuteľnosti súčasne i žalovanému 1/. Žalovaný 2/ namietal aj výrok o trovách konania. Poukázal na to, že z odôvodnenia rozsudku vo vzťahu k výroku o trovách konania výlučne vyplýva, že „o trovách konania súd rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP a žalobkyňa, ktorá mala plný úspech vo veci priznal náhradu trov konania, o výške ktorých rozhodne súd pravej inštancie s poukazom na ust. §262 ods. 2 CSP po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník “ Podľa použiteľnej judikatúry (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6MCdo 19/2010) „v zmysle ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p. má žalobca vo veci plný úspech vtedy, keď súd vyhovie jeho žalobe v celom rozsahu. Žalovaný má vo veci plný úspech vtedy, keď súd žalobu v plnom rozsahu zamietne. Ak nejde o prípad, kedy bolo žalobe celkom vyhovie, musí byť v zmysle ustanovenia § 142 ods. 2 O. s. p. náhrada trov pomerne rozdelená. “ Žalobkyňa si žalobou o vydanie nehnuteľných vecí zo dňa 26.04.2007 uplatnila voči žalovanému právo na navrátenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území Lamač špecifikovaným v čl. III žaloby pôvodne vedeným v PKV č. 72 a PKV č. 159 pre k. ú. Lamač. Rozsah výmery v žalobe zo dňa 26.04.2007 označených nehnuteľností zistený prepočtom výmery jednotlivých parciel evidovaných v príslušných pozemkovoknižných vložkách na metre štvorcové predstavoval 343,322 m². Žalobkyňa vzala žalobu o vydanie nehnuteľných vecí procesnými úkonmi podľa § 96 O.s.p. zo dňa 25.06.2008, zo dňa 05.02.2009, zo dňa 20.01.2010 a zo dňa 02.06.2011, o ktorých súd rozhodol uznesením sp. zn. 16C/102/2007-425 zo dňa 25.03.2009, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 09.06.2009, uznesením 16C/102/2007-491 zo dňa 09.03.2010 a uznesením sp. zn. 16C/102/2007 -555 zo dňa 04.10.2011 v časti späť. Súd vo vyššie označených uzneseniach o trovách konania žalovaného 2/ podľa § 146 ods. 1 O.s.p. nerozhodoval.

Zmluva

11

14Co/271/2019

V dôsledku vyššie uvádzaného postupu žalobkyne a súdu predmetom konania v tejto právnej veci ku dňu vyhlásenia napadnutého rozsudku zostalo vo vzťahu k žalovanému 2/ právo žalobkyne na navrátenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území Lamač a katastrálnom území Dúbravka, označeným vo výroku rozsudku, už len v rozsahu celkovej výmery 3.462 m². Žalovaný 2/ má za to, že zastavenie konania vedeného na Okresnom súde Bratislava IV v tejto právnej veci v dôsledku vyššie uvádzaných procesných úkonov žalobkyne podľa § 96 O.s.p. bolo zavinené výlučne z dôvodov na strane žalobkyne (uvádzané bez akýchkoľvek pochybností vyplýva z listinných a iných dôkazov predložených v konaní). Podľa § 256 ods. 1 C. s. p., ak strana procesne zaviniла zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane. V zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Sžo/173/2010 „podľa judikatúry slovenských súdov, ak žalobca vezme žalobu späť a nejde o prípad podľa § 146 ods. 2 druhá veta OSP zásadne platí, je zavinił zastavenie konania, a preto je povinný nahradiť trovy.“ S vyššie uvádzaným právnym názorom sa stotožnil i Krajský súd v Bratislave v rozsudku sp. zn. 5Co/473/2012 -630 zo dňa 30.08.2017, keď v bode 33 odôvodnenia konštatuje, že „v zmysle citovaného zákonného ustanovenia § 146 ods.2 O. s. p., ktorému v súčasnosti zodpovedá § 256 ods. 1 C. s. p., ak súd zastavuje konanie (napr. z dôvodu späťvzatia žaloby) zaoberá sa pri rozhodovaní o náhrade trov konania najprv tým, či niektorá zo strán sporu zaviniла, že konanie muselo byť zastavené. Zároveň je potrebné otázkou, či strana zaviniла, že konanie muselo byť zastavené posudzovať podľa procesného výsledku. Výraz „zavinenie“ nemožno pritom interpretovať v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu príčinnej súvislosti, v ktorej príčinou je správanie účastníka konania (teda jeho prejav spočívajúci v späťvzati žaloby) a dôsledkom je vznik trov protistrany. V prípadoch, v ktorých bolo zastavenie konania zavinené stranou sporu, súd prizná protistrane náhradu trov konania, ktoré účelne vynaložila na uplatňovanie alebo bránenie svojho práva. Ak teda došlo k zastaveniu konania podľa § 96 ods. 1 (v súčasnosti § 145 ods. 1 C. s. p.) v prípade, že žalobca vzal účinne späť svoju žalobu (alebo jej časť), pričom v čase späťvzatia žaloby nebol dosiahnutý účel žaloby (v späťvzatej časti), je žalobca povinný nahradiť trovy konania v tejto časti protistrane, nakoľko späťvzatím žaloby procesne zavinił zastavenie konania. V zmysle aktuálnej judikatúry (Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6MCdo 19/2010) „v prípade, ak konanie bolo sčasti zastavené (napr. z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby alebo pre nedostatok podmienok konania), súd prihliadne na to, či a kto zavinił, že k zastaveniu muselo dôjsť. Najprv teda posúdi (v režime § 146 ods. 1 písm. c) a ods.2 O. s. p.) otázkou, čo bolo dôvodom, že konanie muselo byť v časti zastavené, a s prihliadnutím k tomuto záveru potom hodnotí (podľa § 142 ods.2 O.s.p.) celkovú otázku, z akej časti bol ten ktorý účastník úspešný. Ak je na čiastočnom späťvzati žaloby dané zavinenie žalobcu, treba z pohľadu § 142 ods.2 dovodiť, že v tomto rozsahu nemal žalobca vo veci úspech. Vždy platí, že kto zavinił čiastočné zastavenie konania, mal ohľadne tejto časti žaloby neúspech a úspech sa z hľadiska posudzovania náhrady trov konania pričíta opačnej strane sporu“. S poukazom na uvedené má žalovaný 2/ za to, že súd v dôsledku nerešpektovania procesnej situácie v tejto právnej veci, t. j. že konanie bolo v prevažujúcej časti zastavené pre (žalovaným 2/ nezavinené) opakované späťvzatie žaloby žalobkyňou vyššie uvádzanými písomnými podaniami žalobkyne, nesprávne rozhodol o trovách konania podľa zásady plného úspechu v spore. Žalovaný 2/ má za to, že sú v plnom rozsahu dané zákonom stanovené dôvody pre aplikáciu § 255 ods.2 C. s. p. v spojení s § 256 ods. 1 C. s. p.. Podľa § 255 ods.2 C. s. p., ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov právo. Vo vzťahu k určeniu pomeru úspechu oboch účastníkov konania žalovaný poukázal na to, že pri komparácii rozsahu výmery nehnuteľností označených v pôvodnom žalobnom návrhu s rozsahom výmery nehnuteľností označených vo výroku č. II napadnutého rozsudku, možno konštatovať, že žalobkyňa mala vo veci vo vzťahu k žalovanému 2/ len

Zmluva

12

14C/o-271/2019

úspech čiastočný, resp. nepatrný (v rozsahu 1,01 %) a teda žalovanému 2/ nepochybne vznikol nárok na náhradu trov konania v zmysle § 255 C. s. p..

V ďalšom žalovaný 2/ namietal, že napadnutý rozsudok nespĺňa náležitosti stanovené § 220 ods.2 C.s.p. (namietal nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku). Z odôvodnenia napadnutého rozsudku dostatočne zrejme nevyplýva, na základe akého dôvodu dospel súd k právnomu záveru o existencii pasívnej legítimácie žalovaného 2/ vo vzťahu k parc. č. 631/11. Súd sa tu bez ďalšieho obmedzil na pomerne nelogické, arbitrárne a stručné konštatovanie, že žalovaný 2/ je povinnou osobou vo vzťahu k parc. č. 631/11 a to s poukazom na § 4 ods.1 zák. č. 161/2005 Z. z. v spojení s § 34 ods.3 zák. č. 330/1991 Zb.. Z listinných dôkazov (!!) má byť zrejmé, že vlastníkom parcely č. 631/11 ako i parc. reg. „E“ č. 2042 v rozsahu, v ktorom sa prekrýva s parc. 631/11 má byť štát konajúci prostredníctvom žalovaného 2/, pričom predmetná parcela v čase podania žaloby nebola a ani v súčasnosti nie je zapísaná na liste vlastníctva, ani v identifikácii parciel z roku 2007 nie je uvedený vlastník. Predmetné odôvodnenie je zároveň v rozpore s výrokom č. 1. rozsudku, v ktorom súd uložil povinnosť k vydaniu a navráteniu vlastníckeho práva k parc. č. 631/11 súčasne žalovanému 1/. Z odôvodnenia rozsudku vôbec nevyplýva ako sa súd vysporiadal s argumentáciou žalovaného 2/ vo vzťahu k uplatnenému právu žalobkyne na vydanie a navrátenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti parc. č. 3442/13, druh pozemku orná pôda o výmere 3.271 m², nachádzajúcej sa v katastrálnom území Dúbravka, vedenej Okresným úradom, katastrálnym odborom Bratislava na LV č. 2552, opakovane uvádzanou v ústnych a písomných vyjadreniach žalovaného 2/ (najmä v písomnom vyjadrení žalovaného 2/ zo dňa 04.11.2011), že žalobkyňa si v konaní nemohla právne účinne opätovne uplatniť právo na navrátenie vlastníctva k parc. č. 3442/13, vytvorenej z pôvodnej parcely č. 2134, vedenej v pozemkovoknižnej vložke č.72 pre katastrálne územie Lamač, s poukazom na procesný úkon žalobkyne podľa § 96 O. s. p. zo dňa 20.01.2010 a Uznesenie Okresného súdu Bratislava IV sp. zn. 16C/102/2007-491 zo dňa 09.03.2010, ktorým v súlade s predmetným procesným úkonom žalobkyne súd rozhodol o zastavení konania (okrem iného) vo vzťahu k parcele č. 2134 v celom rozsahu. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vôbec nevyplýva, ako súd dospel k právnomu záveru, že žalobkyňa mala plný úspech vo veci.

16. Žalobkyňa sa k odvolaniam žalovaných písomne vyjadrila tak, že odvolacie námietky žalovaného 1/ (ktorými žalovaný 1/ namietal zmätočnosť znenia výroku rozsudku „...je povinný vydať a navrátiť žalobkyňi vlastníctvo...“; ďalej, že parcela č. 614/11 nie je evidovaná na liste vlastníctva, a teda nie je jej vlastníctvo preukázateľne na žalovanom 1/; že žalobkyňa nepreukázala svoju aktívnu vecnú legítimáciu, kedy podľa názoru žalovaného 1/ mala byť žalobcom Rímskokatolícka cirkev, Bratislavsko - Trnavská arcidiecéza; a napokon namietal výrok o priznaní náhrady trov konania v prospech žalobkyne, s odvolávaním sa na jednotlivé čiastočné späťvzatia a spresnenia petitu), ako aj odvolacie námietky žalovaného 2 (ktorými žalovaný 2/ namietal nedostatok svojej pasívnej vecnej legítimácie vo vzťahu k parcele č. 631/11; ďalej namietal správnosť záveru súdu vo vzťahu k parcele č. 3442/13, z dôvodu, že žalobkyňa vzala svoj návrh späť aj vo vzťahu k parcele 2134, z ktorej bola parcela 3442/13 vytvorená; ako aj záver súdu o plnom úspechu žalobkyne a teda výrok, ktorým súd žalobkyňi priznal náhradu trov konania; a napokon aj nedostatočné odôvodnenie rozsudku a jeho priznaní náhrady trov konania; a označila za nedôvodné. Poukázala na to, že formulovaný žalobný petit je v súlade s úpravou v reštitučnom zákone a vo svojej podstate ide o žalobu na plnenie, predmetom ktorej je nárok uplatnený podľa lex specialis. Nemožno súhlasiť preto s tvrdením, že vydanie nehnuteľností sa viaže iba na uzavretie dohody o vydaní a v konaní má oprávnená osoba žiadať už iba navrátenie vlastníctva. Tento záver nemá oporu v reštitučnom zákone ani v inom právnom predpise. V tomto smere poukázala napr. na ust. § 3 ods. 2 a 3 reštitučného zákona, podľa ktorých: „(2) Nehuteľná vec sa vydá oprávnenej osobe v stave, v akom je ku dňu

Zmluva

13

14Co/271/2019

účinnosti tohto zákona. (3) S lesnými pozemkami sa vydajú aj investičné lesné cesty alebo ich časti podľa osobitného predpisu vybudované z prostriedkov štátu. Nehnutelná vec sa vydá oprávnenej osobe s dokumentáciou, ktorá k tejto prislúcha. " Zároveň poukázala tiež na to, že po vydaní právoplatného reštitučného rozsudku znejúceho na vydat' a navrátiť vlastnícke právo je potrebné uzavretie dohody o vydaní medzi oprávnenou osobou a povinnou osobou, na podklade ktorej dôjde k zápisu vlastníckeho práva v prospech oprávnenej osoby do katastra nehnuteľností a rovnako aj protokolárne odovzdanie nehnuteľností s príslušnou dokumentáciou. Je teda zrejmé, že petit znejúci nielen na navrátenie vlastníctva, ale aj na vydanie nehnuteľností je správny a v súlade s reštitučným zákonom. Navyše nárok uplatnený podľa reštitučného zákona bol predmetom už mnohých konaní, a to aj pred NS SR a ÚS SR a v ani jednom prípade nebolo skonštatované, že by petit znejúci na „vydat' a navrátiť vlastníctvo“ bol nesprávny, nevykonateľný alebo neurčitý.

Pokiaľ išlo o pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného 1/ vo vzťahu k parcele č. 614/11 (pozn. ide o chybu v písaní, keďže táto parcela nie je predmetom konania a žalovaný 1/ mal zrejme na mysli parcelu ČKN č. 631/11), z dôvodu že žalovaný 1/ nie je zapísaný ako vlastník tejto parcely a parcela EKN č. 2402 nie je identická s touto parcelou, nakoľko hoci tieto pozemky ležia na sebe, ich hranice nie sú identické z dôvodu, že parcela č. 2402 má rozlohu o 5 m² viac, žalobkyňa poukázala na to, že je pravdou, že žalovaný 1/ je zapísaný ako vlastník EKN parcely č. 2402 a vo vzťahu k parcele č. 631/11 nie je založený list vlastníctva, a keďže ide o poľnohospodársku pôdu v extraviláne, jej správcom má byť žalovaný 2/, avšak žalobkyňa z neznámych dôvodov bolo vlastníctvo v rámci ROEP - u zapísané v registri EKN v prospech žalovaného 1/. Z uvedených dôvodov žalobkyňa požadovala vydanie tejto parcely od oboch žalovaných. Nemožno však súhlasiť s tvrdeniami žalovaného 1/, že nejde o identické parcely. Ako bolo preukázané a potvrdzuje to aj sám žalovaný 1/, parcela ČKN č. 631/11 je celá obsiahnutá v parcele EKN č. 2042 a prekrýva sa s ňou v celom rozsahu. Samotná skutočnosť, že parcela EKN č. je väčšia o 5 m² a zasahuje do nej v tejto výmere aj susedná parcela ČKN č. 632 nič nemení na skutočnosti, že ide o totožné parcely a nie je možné, aby v registri ČKN bol ako vlastník zapísaný iný subjekt než v registri EKN. Ak odvolací súd potvrdí rozsudok v tejto časti a dôjde k zápisu do katastra nehnuteľností, tak bude založený nový list vlastníctva v prospech žalobkyne, na ktorom bude evidovaná parcela ČKN č. 631/11 o výmere 191 m² a v prospech žalovaného 1/ bude naďalej vedená parcela EKN č. 2402 o zmenšenej výmere 5 m². Teda nehrozi ani duplicitný zápis vlastníckeho práva, ako to nesprávne uvádza žalovaný 1/. Pasívna legitímácia žalovaného 1/ je daná tým, že je ako vlastník zapísaný v registri EKN k parcele č. 2402, s ktorou sa žalovaná parcela ČKN č. 631/11 v plnom rozsahu kryje.

Ohľadne aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne, kedy žalovaný 1/ tvrdí, že žalobu mala podať Rímskokatolícka cirkev, Bratislavsko - Trnavská arcidiecéza (dnes Rímskokatolícka cirkev, Bratislavská arcidiecéza), žalobkyňa poukázala na uznesenie Krajského súdu v Bratislave č. k. 14Co/145/2012-718 zo dňa 28.08.2014, ktorý potvrdil, že v konaní je daná a preukázaná aktívna legitímácia žalobkyne. Žalobkyňa je útvarom Rímskokatolíckej cirkvi, má vlastnú právnu subjektivitu, a je oprávnená tak v zmysle slovenského právneho poriadku, ako aj kanonického práva vlastníť nehnuteľnosti a vykonávať všetky oprávnenia s tým súvisiace, vrátane uplatnenia reštitučného nároku. V tomto prípade cirkev ako subjekt sui generis rozhodla, že žalobkyňa bude osobou oprávnenou na uplatnenie reštitučného nároku, pričom toto rozhodnutie je v plnej kompetencii cirkvi a Slovenská republika sa toto oprávnenie zaviazala akceptovať a chrániť. V konaní bolo doložené aj potvrdenie Rímskokatolíckej cirkvi, Bratislavskej arcidiecézy, do ktorej pôsobnosti žalobkyňa spadá, potvrdzujúce aktívnu legitímáciu žalobkyne, pričom na tom nič nemení skutočnosť, že toto potvrdenie bolo vydané v roku 2011. Potvrdenie bolo vydané pre potreby tohto konania a má deklaratórny charakter; v

Zmluva

14

14Co/271/2019

žiadnom prípade z neho nemožno usudzovať, že až jeho vydaním sa žalobkyňa stala oprávnenou osobou v zmysle reštitučného zákona. Žalobkyňa od začiatku konania bola a neustále je jedinou oprávnenou osobou k žalovaným nehnuteľnostiam a nie je tu žiaden iný cirkevný subjekt, ktorý by toto jej oprávnenie a postavenie spochybňoval alebo si naň nárokoval. Ak sa žalovaný 1/ odvoláva na uznesenie Konferencie biskupov Slovenska, nemožno opomenúť, že Konferencia Biskupov Slovenska v nadväznosti a súlade s týmto uznesením prijala dňa 12.marca 2002 pripis, v zmysle ktorého; „*farnosti sú právnyymi nástupcami rímskokatolíckych fondov, školských fondov, fár, kostolov, oltármietiev, obročí a iných rímskokatolíckej cirkvi patriacich fondov a základín majúcich podstatu rímskokatolíckej cirkvi vlastnú. Prechádza na ne všetok hmotný ako aj nehnuteľný majetok zapísaný v pozemkovej knihe alebo v katastri nehnuteľností.*“ Pre lepší prehľad žalobkyňa uviedla aj ďalšie dôkazy, ktoré boli doložené na preukázanie jej aktívnej legitímácie v konaní: Potvrdenie Rímskokatolíckej cirkvi, Bratislavskej arcidiecézy zo dňa 15.12.2011 číslo 5309/2011, Potvrdenie MK SR zo dňa 15.12.2011 číslo MK-3329/2011-12/17431, Pripis Konferencie biskupov Slovenska z 12.marca 2002, Kópia pozemkovoknižnej vložky č. 72 pre katastrálne územie Lamač s úradným prekladom do slovenského jazyka; Výňatky z kódexu kanonického práva prijatého v roku 1983; Základná zmluva uzavretá medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou, ktorá je uverejnená v oznámení Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky č. 326/2001 Z. z.; Rozhodnutia Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR, z ktorých jednoznačne vyplýva, že žalobkyňa je aktívne legitimovaná, o čom nemôže byť pochybnosť.

Žalobkyňa sa nestotožnila ani s tvrdeniami žalovaného 1/ vo vzťahu k výroku súdu o náhrade trov konania. Uviedla, že je pravdou, že počas konania spresňovala petit žaloby, avšak išlo vždy o pôvodné pozemky, z ktorých bola geometrickým plánom vyčlenená tá časť, ktorej vydanie je možné podľa reštitučného zákona. Uvedené úkony, ktorými spresňovala petit žaloby nemožno stotožňovať so späťvzatím žaloby. Žalobkyňa objektívne nebola schopná už v čase podania žaloby špecifikovať nehnuteľnosti podľa ich aktuálneho stavu v evidencii katastra nehnuteľností. Navyše, k úprave žalobného petitu došlo aj v dôsledku vykonaného konania o obnove evidencie pozemkov a následného zápisu ROEP. Žalobkyňa sa návrhom domáhala vydania a navrátenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktorých bola pôvodným vlastníkom (resp. jej predchodca), boli jej v období predchádzajúceho režimu protiprávne štátom odňaté a prijatím reštitučného zákona sa štát snažil aspoň čiastočne kompenzovať krivdu, ktorú žalobkyňa ako oprávnená osoba musela znášať. Žalobkyňa riadne a včas vyzvala žalovaných ako povinné osoby na vydanie dotknutých nehnuteľností a navrátenie vlastníctva k nim. Žalovaní jej tieto nehnuteľnosti dobrovoľne nevydali, a preto nemala inú možnosť, než domáhať sa svojho práva žalobou na súde. Je zrejmé, že zo strany žalobkyne nešlo o svojvoľné alebo zjavne neúspešne uplatnenie a bránenie svojho práva, keďže súd vyhovel žalobnému návrhu vo veci samej proti žalovaným. Je teda nepochybné, že žalobkyňa nezačala súdneho konania ani jeho priebeh, počas celého konania postupovala tak, aby konanie prebiehalo efektívne, hospodárne a účelne. Akékoľvek priesťahy v konaní boli spôsobené zo strany žalovaných, ktorí vystupujú ako zástupca štátu a malo byť ich prvoradým záujmom dosiahnuť účel reštitučného zákona. Rovnako, z titulu svojej pozície boli v zmysle ust. § 8 ods. 3 reštitučného zákona povinní poskytnúť oprávnenej osobe pomoc a súčinnosť, túto žalobkyňa neposkytli, ba naopak, svojimi nedôvodnými námietkami sa snažili a snažia oddialiť navrátenie vlastníctva v prospech žalobkyne, čo prispelo k predĺženiu sporu a nárastu nákladov na oboch stranách. K obdobným záverom dospel aj Krajský súd v Bratislave v uznesení č.k. 9Co/245/2017-367 zo dňa 19.12.2017, v obdobnom konaní vedenom žalobcom Rímskokatolícka cirkev, Farnosť Bratislava - Rača proti žalovanému 1/ o vydanie a navrátenie nehnuteľností v k. ú. Rača, ktorý okrem iného vyslovil (ods. 13): „*Žalobca pôvodne označil pozemok, ktorého vydania sa domáhal, jeho číslom a výmerou tak, ako boli uvedené v*

Zmluva

15

14Co/271/2019

Pozemkovoknižnej vložke č. 2628 pre k. ú. Rača. Žalobca niekoľkokrát v priebehu konania žalobný petit spresnil, pričom však stále išlo o žalobcom pôvodne označený pozemok, z ktorého na základe geometrických plánov bola vyčlenená časť spôsobilá na vydanie v zmysle reštitučného zákona.... Hoci žalobcovi bola vydaná iba časť pozemku, ktorý ako predmet reštitúcie pôvodne v žalobe označil, nemožno prisvedčiť názoru, že keď žalobca vzal žalobu späť v celom rozsahu, zodpovedá v prevažnej miere za zastavenie konania žalobca. Žalobca v priebehu konania žalobný petit opravil, resp. špecifikoval, pričom niet pochyb o tom, že predmetom uzavretej mimosúdnej dohody bol vyčerpaný celý predmet tohto konania. Oprava väd podania, resp. špecifikácia žalobného petitu, nie je bez ďalšieho to isté, ako čiastočné späťvzatie žaloby, aj keď po vykonaní týchto úkonov sa môže javiť, že došlo k zmenšeniu rozsahu toho, čoho sa žalobca domáha. Žalobca mohol pristúpiť k úprave žalobného petitu a to tým viac v situácii, kedy mu z objektívnych príčin nebol od začiatku známy presný rozsah žalovaného nároku. Za úpravu žalobného petitu jeho špecifikáciou žalobca nenesie rovnakú zodpovednosť, ako za čiastočné späťvzatie žaloby, t. j. nevzniká mu v tejto súvislosti povinnosť nahradiť trovy konania žalovanému, ako by to bolo v situácii, kedy by žalobca (bez dôvodu) vzal žalobu čiastočne späť. Tieto dva inštitúty nemožno zamieňať. "Úvedené závery je potrebné potom analogicky aplikovať aj na tento prípad. Žalobkyňa ďalej trvá na tom, že pri posudzovaní miery úspechu je potrebné vychádzať zo znenia petitu v čase vyhlásenia rozsudku a nie zo znenia petitu v pôvodnej žalobe. Ako vyplýva z ust. § 217 ods. 1 CSP, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. Zároveň podľa ust. § 234 ods. 2 CSP: „(2) Ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.“ Je teda zrejme, že predmetné ustanovenie sa nevzťahuje len na rozsudky vo veci samej, ale aj na uznesenia, vrátane uznesenia o náhrade trov konania. Žalobkyňa poukázala aj na nález Ústavného súdu SR zo dňa 23.05.2014 sp. zn. IV ÚS 55/2014 - 37, ktorý prekonáva uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6MCdo/19/2010 a v ktorom Ústavný súd SR vyslovil právny názor: „Miera úspechu vo veci závisí od vzťahu meritórneho rozhodnutia k žalobnému petitu, ktorý bol naposledy urobený vo veci samej.“ S poukazom na uvedené skutočnosti, ako aj fakt, že žalobkyňa mala v konaní plný úspech, keďže súd prvej inštancie rozsudkom vyhovel jej žalobe v plnom rozsahu, je zrejme, že rozhodol správne aj v otázke náhrady trov konania.

Pokiaľ ide o odvolacie námietky žalovaného 2/, v otázke nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 2/ vo vzťahu k parcele CKN č. 631/11, žalobkyňa poukázala na to, že v čase zaslania reštitučnej výzvy, žaloby na súde ako aj následne v konaní nebola táto parcela (a dodnes nie je) evidovaná na liste vlastníctva. Táto parcela bola pôvodne evidovaná ako PK parcela č. 2402 a bola poštátnená. Až zápisom ROEP bol založený list vlastníctva pre parcelu EKN č. 2042 o výmere 196 m² v prospech žalovaného 1/. Do tej doby však v registri EKN táto parcela vedená nebola, o čom svedčia aj doložené identifikácie. Žalobkyňa nie je zrejme, na základe akého titulu bolo vlastníctvo v registri EKN zapísané v prospech žalovaného 1/, nakoľko v registri CKN ide o poľnohospodársku pôdu v extraviláne, a teda vlastníkom tejto parcely by mala byť Slovenská republika v správe žalovaného 2/ (ust. § 4 ods. 1 reštitučného zákona v spojení s § 34 ods. 3 zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, obvodných pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách). Vzhľadom na uvedené skutočnosti si žalobkyňa svoj reštitučný nárok uplatnila a od počiatku požadovala vo vzťahu k žalovanému 2/. Po zápise ROEP požiadala o pripustenie zmeny petitu tak, že žiadala vydanie tejto parcely od oboch žalovaných - vo vzťahu k žalovanému 1/ z titulu jeho evidovaného vlastníctva v registri EKN a vo vzťahu k žalovanému 2/ z titulu, že podľa zápisu v registri CKN a s prihliadnutím na právnu úpravu by on mal byť správcou tejto parcely, a je tu dôvodné podozrenie, že evidovaný stav nezodpovedá stavu právnenému a skutkovému. Rovnako za bezpredmetné žalobkyňa považuje námietky žalovaného 2/ o tom, že on túto parcelu nedrží a ani nespravuje. Až do zápisu ROEP nebola

Zmluva

16

14Co/271/2019

táto skutočnosť namietaná zo strany žalovaného 2/, ani zo strany žalovaného 1/. Žalobkyňa preto trvá na znení petitu, ktorým požaduje vydanie tejto parcely od oboch žalovaných a rozsudok súdu v tejto časti považuje za správny a zákonný.

Pokiaľ ide o záver súdu vo vzťahu k parcele č. 3442/13 argumentujúce, že táto parcela je vytvorená z PK parcely č. 2134, voči ktorej bol návrh vzatý späť, žalobkyňa uvedené tvrdenie považuje za nesprávne a v rozpore so skutkovým stavom. Žalobkyňa v žalobe označila nehnuteľnosti podľa ich evidencie v PK vložke. Jednotlivými podaniami následne spresňovala petit žaloby, pričom nehnuteľnosti identifikovala už aj podľa ich evidencie v katastri nehnuteľností. Aj keď podanie zo dňa 20.01.2010 označila (okrem iného) ako čiastočné späťvzatie žaloby, je potrebné ho posúdiť podľa obsahu. Je zrejmé, že žalobkyňa týmto podaním iba odstránila duplicitné označenie nehnuteľností (t. j. podľa aktuálneho stavu a PK stavu), pričom nikdy nebolo jej zámerom vziať žalobu späť voči parcele č. 3442/13. Svedčí o tom aj skutočnosť, že v tom istom podaní uvádza spresnenie petitu žaloby, teda čo ostáva predmetom žaloby a aké je znenie aktuálneho žalobného petitu a z neho je zrejmé, že žalobkyňa naďalej trvala na vydaní parcely č. 3442/13. Žalobkyňa teda svoj návrh voči parcele č. 3442/13 nevzala späť, a to ani týmto, ani iným podaním. Aj keď sa súd prvej inštancie vo svojich uzneseniach zaoberal iba časťou návrhu žalobkyne týkajúceho sa čiastočného späťvzatia žaloby a nie aj jej návrhom na zmenu žaloby, spresnenie žaloby súd vzal na vedomie a je nepochybné, že predmetom konania aj naďalej je parcela č. 3442/13. Samotný súd nemal pochybnosť o znení petitu, keďže nevyzval žalobkyňu na odstránenie väd, či nezrozumiteľnosti podania a nikdy ani nezastavil konanie voči tejto parcele. Parcela č. 3442/13 bola a stále je predmetom podanej žaloby, čo nemôže byť sporné, a teda okresný súd postupoval správne, keď rozhodol o jej vydaní. Žalobný petit napokon vyplýva aj z odôvodnenia rozsudku súdu zo dňa 17.01.2012 č. k. 16C/102/2007 - 621, ktorým súd zamietol žalobu a z uznesenia Krajského súdu v Bratislave č. k. 14 Co/145/2012 - 718, ktorým bol tento prvý rozsudok zrušený.

Pokiaľ ide o trovy konania, žalobkyňa opätovne poukázala na to, že v žalobe označila nehnuteľnosti podľa zápisu v PK vložke, pričom pôvodných žalovaných bolo 8. Postupne spresňovala žalobný petit a voči niektorým žalovaným vzala žalobu späť. Opätovne v tejto súvislosti poukázala na závery Krajského súdu v Bratislave v uznesení č. k. 9Co/245/2017-367 zo dňa 19.12.2017 a jej vyššie uvádzané vyjadrenie (k odvolacím námietkam žalovaného 1/ voči výroku o trovách konania). Je však zrejmé, že pri posudzovaní miery úspechu nemožno vychádzať z pôvodného žalobného petitu a rovnako, že jednotlivé úkony, ktorými žalobkyňa spresňovala petit žaloby nemožno stotožňovať s typickým späťvzatím žaloby a vyvodit' z toho rovnakú zodpovednosť ako pri klasickom späťvzatí žaloby. Žalobkyňa pri podaní žaloby vychádzala z jej dostupných zdrojov a domáhala sa vydania všetkých nehnuteľností, ktorých bola pôvodným vlastníkom a ktoré jej boli v období predchádzajúceho režimu odňaté. Vzhľadom na krátkosť času a neochotu žalovaných poskytnúť jej akúkoľvek pomoc a súčinnosť (v rozpore s ust. § 8 ods. 3 reštitučného zákona) si musela všetky podklady obstarat' sama, čo bolo časovo i finančne mimoriadne náročné. Žalobkyňa objektívne nebola schopná už v čase podania žaloby nehnuteľnosti presne identifikovať podľa zápisu v katastri nehnuteľností. Rovnako, s poukazom na obmedzujúcu úpravu v reštitučnom zákone, ktorá neumožňuje vydať všetky pôvodné nehnuteľnosti, bola nútená tieto preverit' a následne z nich vyčlenit' tie pozemky, prípadne ich časti, ktorých vydanie zodpovedá úprave v reštitučnom zákone. Je zrejmé, že uvedené nemožno klásť žalobkyňi za vinu, žalobkyňa vyvíjala maximálne možné úsilie, aby nehnuteľnosti spresnila v čo najkratšom čase a aby súd mohol čo najskôr rozhodnúť o jej nároku. V tejto súvislosti poukázala aj na rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Cdo/48/2009: „Dovolací súd považuje v danom kontexte za potrebné pripomenúť judikatúrou opakovane zdôrazňovaný názor, že právne úkony reštituentov treba posudzovať s vyššou mierou tolerancie

Zmluva

17

14Co/271/2019

než je v občianskoprávných vzťahoch obvyklé. V súlade so zámerom reštitučných zákonov dosiahnuť nápravu aspoň niektorých krivd z predošlého totalitného režimu treba na výzvu oprávnenej osoby nazerať ako na neformálny úkon písomnej povahy, z ktorého má byť zrejmé, kto ho robí, komu je adresovaný a čoho sa týka. Postupovať pri aplikácii reštitučných zákonov príliš formalisticky by v niektorých prípadoch mohlo znamenať dokonca zmarenie účelu, pre ktorý tieto zákony boli prijaté; nemožno strácať zo zreteľa okolnosti konkrétneho prípadu a najmä zmysel zákona." (pozri uznesenie NS SR sp.zn. 1Cdo/48/2009 z 28.10.2010 v spojení s uznesením ÚS SR sp.zn. IV. ÚS 27/2012 z 19.01.2012) Ďalej žalobkyňa nesúhlasí ani s obranou žalovaného 2/, že súd nerozhodol o jeho trovách v uzneseniach o čiastočnom zastavení konania. Aj keď v priebehu konania žalobkyňa spresňovala petit žaloby a došlo k čiastočnému späťvzatiu žaloby, nakoľko išlo o úkony vykonané za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej ako „OSP“), bolo povinnosťou žalovaného 2/ požiadať o ich priznanie a tieto v zákonnej lehote vyčísliť. Skutočnosť, že súd v uznesení o čiastočnom zastavení konania nerozhodol o nároku na náhradu trov konania, nemôže byť na ujmu žalobkyni a žalovaný 2/ mal konať v záujme ochrany svojho údajného nároku. Nečinnosť žalovaného 2/ musí byť pripísaná na ťarchu žalovanému 2/, keďže tak konal v rozpore so základnou zásadou vigilanti bus iura scripta sunt. Žalobkyňa poukázala tiež na ust. § 470 ods. 2 CSP, podľa ktorého: „(2) Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.“ Namietala, že k spresneniu petitu žaloby a k súvisiacim úkonom došlo za účinnosti OSP, a preto malo byť o náhrade trov konania rozhodnuté podľa úpravy v OSP. Podľa ust. § 151 ods. 1 OSP súd rozhodol o náhrade trov konania iba na návrh v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, pričom za také rozhodnutie treba považovať aj uznesenie o (čiastočnom) zastavení konania. Zároveň bol účastník povinný si trovy konania v lehote 3 pracovných dní vyčísliť. Avšak keďže žalovaný 2/ si riadne a včas neuplatnil nárok na náhradu trov konania a tieto nevyčísliť, nemožno mu v zmysle ust. § 151 ods. 2 OSP nárok na náhradu trov konania priznať, aj keby osvedčil dôvodnosť tohto nároku, čo žalobkyňa popiera. Žalobkyňa ďalej namietala, že trovy konania pozostávajúce len z trov právneho zastúpenia za obdobie, kedy bol žalovaný 2/ počas konania zastúpený advokátom, nezodpovedajú požiadavke, že má ísť o účelne vynaložené trovy na uplatnenie či bránenie práva. Žalovaný 2/ zastupuje v tomto prípade štát a bolo jeho úlohou pomôcť dosiahnuť účel reštitučného zákona. Žalovaný 2/ však tak nekonal a svojou nečinnosťou a neochotou na jednej strane a vznášaním nedôvodných a neopodstatnených námietok na strane druhej prispel k predĺženiu sporu a tým aj vzniku nákladov na oboch stranách. Žalovaný 2/ ani v priebehu konania nebol ochotný dobrovoľne vydať nehnuteľnosti a svojím postojom a správaním sa snažil zmariť alebo aspoň oddialiť navrátenie vlastníctva žalobkyni. Žalovaný 2/ ako zástupca štátu je zároveň povinný hospodárne, efektívne a účelne nakladať s verejnými financiami, čo sa však nestalo, keďže sa dal v spore nedôvodne zastupovať advokátom. Žalobkyňa nepopiera právo žalovaného 2/ nechať sa zastúpiť právnym zástupcom, avšak namietala, že náklady na takéto právne zastúpenie neboli nevyhnutné ani účelné. Preto namietala, že ak sa žalovaný 2/ rozhodol dať zastupovať v spore advokátom napriek tomu, že mal k dispozícii vlastných zamestnancov s právnickým vzdelaním, ktorých mohol a mal na tento účel použiť, nemožno to pripísať na ťarchu žalobkyni a zaviazat ju na náhradu týchto trov. Žalovaný 2/ napokon odvolal plnomocenstvo udelené advokátovi a v spore ho začali zastupovať jeho vlastní zamestnanci. Aj podľa nálezu Ústavného súdu SR zo dňa 09.09.2004 sp.zn. II. ÚS 78/2003: „Všeobecný súd neporuší základné právo na právnu pomoc a rovnosť účastníkov v konaní podľa čl. 47 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky, ak navrhovateľovi, ktorý disponuje viacerými pracovníkmi, ktorí majú právnické vzdelanie, neprizná náhradu trov právneho zastúpenia, pretože ich nepovažuje za účelne vynaložené.“

Žalobkyňa mala v konaní plný úspech, a preto jej prináleží náhrada trov konania. V zmysle súdnej praxe NS SR a ÚS SR osobe oprávnenej podľa reštitučného zákona patrí náhrada trov

Zmluva

18

14Co/271/2019

konania, ktoré jej v súvislosti s bránením jej práva vznikli a nepriznanie trov (čo i len čiastočné) je v rozpore so základným právom oprávnenej osoby na súdnu ochranu a v rozpore s právom oprávnenej osoby na ochranu majetku garantovaným v článku 1 dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Záverom svojho vyjadrenia žalobkyňa poukázala na to, že súd riadne odôvodnil svoje závery, ktoré majú oporu vo vykonanom dokazovaní a zodpovedajú tak skutkovému ako aj právnomu stavu a zásadám formálnej logiky. Súd sa zaoberal všetkými podmienkami, ktoré reštitučný zákon pre úspech v konaní vyžaduje a správne vyhodnotil ich splnenie a preukázanie. Súd sa dostatočne vysporiadal aj s námietkami žalovaných a rozhodnutie o nich zdôvodnil zrozumiteľne a jasne.

17. Žalovaný I/ k vyššie uvedenému vyjadreniu žalobkyne uviedol, že v prípade, keď nedôjde k vydaniu nehnuteľností podľa osobitného predpisu (§1 zák. č. 161/2005 Z.z.) upravuje sa v tomto paragrafe prechod vlastníctva k niektorým nehnuteľným veciam, tzn., že súd by mal rozhodovať o prechode vlastníctva k týmto veciam a nie o vydaní týchto vecí. Čo sa týka formulácie „je povinný vydať a navrátiť vlastníctvo“ je zrejme, že na tejto formulácii žalobkyňa trvá z dôvodu, že v minulosti boli zrejme nedostatky, kedy kataster nehnuteľností odmietal sanovať nedostatok zákona a boli problémy so zápisom do katastra nehnuteľností z dôvodu, že kataster vyžadoval pre zápis do KN uzatvorenie dohody aj v prípade, že vec bola riešená vynesením rozsudku súdu. Žalovaný I/ má za to, že tento nedostatok nie je možné riešiť rozsudkom súdu, kde súd vo výrokovej časti rozhodne o vydaní nehnuteľnej veci nad rámec zákona, namiesto toho, aby rozhodol o navrátení vlastníctva bez ďalšej povinnosti, a to vydať nehnuteľnosť. Pozemok registra „C“ parc. č. 631/11 nemá založený list vlastníctva a je skutočne vedená v katastri nehnuteľností ako súčasť pozemku registra „E“ parc. č. 2042, ktorá je však vedená v operáte katastra nehnuteľností rozdielom vo výmere o 5 m². Je to údaj z katastra nehnuteľností, ktorý jediný zákonne eviduje pozemky a ich parametre. Vychádzajúc z ust. § 3 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností v znení neskorších predpisov pozemok resp. parcela je presne pojmovo definovaná skutočnosťami tam uvedenými, a teda podľa týchto určení napr. výmera pozemku hranice pozemku atď. sa určuje, či sa jedná o identické pozemky alebo nie. V tomto prípade žalovaný I/ zotrval na svojej odvolacej argumentácii a naďalej má za to, že k takejto neidentickej parcele, ktorá nemá založený list vlastníctva nie je možné navrátiť vlastníctvo. Žalovaný I/ má tiež za to, že žalobkyňa nespĺňa podmienku aktívnej legitimácie v spore, kde pozemky pôvodného vlastníka sú zapísané v pozemkovoknižných vložkách na Rímskokatolícku cirkev, a to ani s prihladením na to, že táto funguje ako „sui generis“. V rozsudku súd priznal žalobkyni trovy konania vo výške 100 %, kde uviedol, že žalobkyňa bola v spore 100% úspešná. Žalobkyňa podávala svoj návrh na súd dňa 27.04.2007, teda rok po tom, ako vyzvala hlavné mesto na navrátenie vlastníctva k pozemkom formou spisania dohody o vydaní nehnuteľností. Žalobkyňa mala rok na to, aby pozemky, ktorých vlastníctvo mala zapísané v pozemkovoknižných vložkách (k. ú. Lamač) vylustrovala na základe údajov v katastri nehnuteľností presne vyšpecifikovala k akým pozemkom a v akých výmerách žiada navrátiť vlastníctvo (prípadne aj vyhotovením geometrických plánov) a v žalobnom návrhu tak uviedla len tie pozemky, ktoré v čase podania žalobného návrhu spĺňali podmienky na navrátenie vlastníctva v zmysle prísl. ust. zákona č. 161/2005 Z. z.. Žalobkyňa sa vo svojom žalobnom návrhu nezaoberala podmienkami, či je možné k celým pôvodným pozemkom navrátiť vlastníctvo, jednoducho ich uviedla celé vo svojich výmerách a parcelných číslach podľa pozemkovoknižných vložiek a čakala na vyjadrenia žalovaných ako sa k veci postaví a ako sa budú brániť. Konkrétne u pozemkov, na vydanie ktorých vyzvala hlavné mesto (žalovaného I/) výzvou zo dňa 25.04.2006 tieto v plných výmerách a pôvodných parcelných číslach žiadala navrátiť dokonca spoločne a nerozdielne s ostatnými žalovanými

Zmluva

19

14Co/271/2019

bez ohľadu na to, aké pozemky žalovaní užívajú. Tento postup žalobkyňa uplatňovala až do konečného štádia, kedy po rôznych stanoviskách žalovaného ustálila svoj petit na dvoch pozemkoch, a to parc. č. 631/11 vo výmere 191 m² a parc. č. 614/10 vo výmere 172 m². Je zrejme, že ak by žalovaný nenamietal, žalobkyňa by doteraz žiadala vydať všetkých 11 pozemkov uvedených pôvodne vo svojej výzve na vydanie nehnuteľností a žalobnom návrhu a bola by 100 % úspešná. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení tvrdí, že ona nezavinila, že ku všetkým pôvodne uplatňovaným pozemkom v pôvodnom žalobnom návrhu bolo zastavené konanie a že zostali z nich len dva, o ktorých v konečnom dôsledku rozhodol okresný súd tak, že v plnom rozsahu k nim priznal vlastnícke právo a tým bola ako žalobca úspešná na 100 %. Žalovaný s takýmto tvrdením žalobkyne a právnym názorom súdu prvej inštancie nesúhlasí. Je zrejme, že žalobkyňa je tá, ktorá uznala, že svoj pôvodný žalobný návrh nespracovala riadne, keď nezohľadnila skutočnosť týkajúcu sa splnenia podmienok zákona č. 161/2005 Z. z. pre navrátenia vlastníctva k pozemkom a v plnom rozsahu vzala späť svoj žalobný návrh k tým pozemkom, ku ktorým boli podané žalovaným námietky k navráteniu ich vlastníctva. Je zrejme, že týmto postupom žalobkyňa zavinila, že v časti bolo konanie súdom zastavené, a to jednoznačne uznaním, že na časť pozemkov na základe námietok žalovaného nie sú splnené podmienky pre navrátenie ich vlastníctva a na základe späťvzatia žalobkyne bolo konanie v časti zastavené. Je zrejme, že žalobkyňa je tá, ktorá menila petit svojej žaloby a aj keď je oprávnená a v plnom rozsahu disponuje so svojim petitom žalobného návrhu a môže ho meniť, v tomto prípade tieto zmeny vzhľadom na horeuvedené dôvody nemôžu znamenať, že žalobkyňa bola v konaní 100 % úspešná. Svedčí to len o tom, že žaloba žalobkyne bola spracovaná nekvalitne, v žalobnom návrhu boli žiadané i pozemky, ktoré nespĺňali podmienky na vydanie, čo žalobkyňa jednoznačne uznala po tom, ako sa žalovaný účinne bránil a žalobkyňa si jeho dôvody osvojila, o čom svedčí čiastočné späťvzatie žalobného návrhu. Posudzovanie 100 % úspešnosti v súdnom konaní len na základe toho, že v konečnom dôsledku po zmenách v petite žaloby na základe nedostatočného vyšpecifikovania petitu pôvodného žalobného návrhu žalobkyňou a dôsledkom nutnej obrany žalovaného bolo takto zmenenému petitu vyhovieť, by v konečnom dôsledku spôsobilo nerovnaké zaobchádzanie so spornými stranami. Na jednej strane 100 % úspešnosť žalobkyne i napriek tomu, že pôvodný petit návrhu menila až po námietkach žalovaného, na druhej strane postavenie žalovaného, ktorý sa snaží nutnou obranou obhájiť svoje tvrdenia proti uplatňovanému právu žalobkyne, na čo má doplatiť tým, že on má byť vinný za zastavenie konania pri dobrovoľnom späťvzati časti žaloby žalobkyňou po uznaní námietok žalovaného. Je zrejme, že podľa základných princípov Čl.6 ods. 1 CSP „Strany sporu majú v konaní rovné postavenie spočívajúce v rovnakej miere možnosti uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem prípadu, ak povaha prejednávanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu.“ Na základe uvedeného v tomto spore postavenie žalovaného a rovnaká miera použitia procesnej obrany nemôže v rámci priznania úspešnosti nezohľadniť fakt, že k zmene petitu došlo práve pre nedbanlivé spracovanie žalobného návrhu žalobkyňou, ktorá až na pojednávaní čakala, či žalovaný poukáže na nedostatky splnenia podmienok pre navrátenie vlastníctva, tieto potom uznala, zobrala v časti žalobu späť a následne bol „odmenená“ 100 % úspešnosťou pri rozhodnutí súdu o trovách konania. V tomto prípade vyhodnotenie postupu žalovaného akoby vinného za to, že došlo k zastaveniu konania práve preto, že úspešne namietal nesplnenie podmienok navrátenia vlastníctva k časti pozemkom uvádzaným v žalobnom návrhu z hľadiska 100 % úspešnosti priznania trov konania žalobkyňi, žalovaný posudzuje ako nedodržanie rovného postavenia sporných strán spočívajúce v nemožnosti v rovnakej miere uplatňovať prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, bez toho, aby nebola súdom zohľadnená úspešnosť žalovaného pri určení trov konania, a to uplatnenie prostriedkov procesnej obrany, ktorá má za následok zníženie pozemkov v petite žalobného návrhu, a teda neúspešnosť pôvodného petitu žaloby.

Zmluva

20

14Co/271/2019

Žalobkyňa sa vo svojom vyjadrení odvoláva na nález Ústavného súdu SR zo dňa 23.05.2014, kde bol vyslovený právny názor: „*miera úspechu vo veci závisí od vzťahu meritórneho rozhodnutia k žalobnému petitu, ktorý bol naposledy urobený vo veci samej.*“ Predmetný právny názor je akoby vytrhnutý z kontextu, je veľmi jednoduchý, striktný bez ohľadu na ďalšie skutočnosti. Je zrejmé, že i pri náhradách za trovy konania je potrebné, aby súd posudzoval všetky okolnosti prípadu a neriadil sa dogmaticky právnym názorom iného súdu, ktorý rozhodoval v inej veci bez toho, aby nevyhodnotil okolnosti, za ktorých došlo k poslednej zmene petitu žaloby zo strany žalobkyne a čo žalobkyňu viedlo k takejto zmene petitu.

18. Žalobkyňa k vyjadreniu žalovaného I/ uviedla, že nesúhlasí s tvrdeniami žalovaného I/ o tom, že súd konal nad rámec zákona, keď zaviazal žalovaných k povinnosti vydať a navrátiť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam. Takto formulovaný výrok (ktorému predchádzal žalobný petít) je v absolútnom súlade s úpravou v reštitučnom zákone, ako aj v CSP a predtým OSP a rovnako aj so súdnou praxou. Reštitučný zákon neupravuje znenie žalobného petitu, ale na viacerých miestach hovorí nielen o navrátení vlastníctva ale aj o vydaní nehnuteľností, a to nielen v súvislosti s dohodou o vydaní. Znenie žalobného petitu, ktorý je pre súd záväzný, upravuje ust. § 137 CSP (predtým ust. § 80 OSP), pričom ide iba o exemplifikatívny, nie taxatívny výpočet. Teda zákon umožňuje, aby boli podané aj iné žaloby a práve takou žalobou je aj reštitučná žaloba, hoci de facto ide o žalobu na plnenie. Povinnosť, ktorej splnenia sa žalobkyňa domáha, má oporu v reštitučnom zákone, a teda žalobkyňa žiada splnenie povinnosti v súlade s touto úpravou, jej petít (a tým aj výrok rozsudku) je jasný, zrozumiteľný a vykonateľný. Splnenie povinnosti uloženej vo výroku rozsudku v časti „*navrátenie vlastníctva*“ je možné uzavretím dohody medzi žalobkyňou ako oprávnenou osobou a žalovanými ako povinnými osobami, čím sa dosiahne, že žalobkyňa bude opäť zapísaná ako vlastníčka týchto pozemkov. Dokonca, ak by žalovaní napriek rozsudku neuzavreli so žalobkyňou dohodu, právoplatný rozsudok má v zmysle judikatúry Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR (pozri rozsudok NS SR I Sžr/147/2013 zo dňa 23.09.2014, rozsudok NS SR I Sžr/175/2013 zo dňa 13.01.2015, uznesenie ÚS SR III. ÚS 377/2015 - 16) účinky nahradenia prejavu vôle a podpisu povinnej osoby na dohode o vydaní. V časti „*vydania*“ je nutné splniť povinnosť protokolárnymi faktickým odovzdaním nehnuteľností spolu s dokumentáciou, ktorá k nim prislúcha. Ďalej v tejto súvislosti poukázala tiež na to, že zo strany povinných osôb už v minulosti bolo viackrát spochybnené znenie petitu „*vydať a navrátiť vlastníctvo k nehnuteľnostiam*“, avšak bezúspešne a doposiaľ žiaden súd, ani Najvyšší súd SR či Ústavný súd SR, nevyslovil, že by takýto petít, či výrok rozsudku znejúci na túto povinnosť mal byť vadný, nezákonný, nesprávny či nevykonateľný.

Žalovaný I/ ďalej namietal, že parcela ČKN č. 631/11 a parcela EKN č. 2042 nie sú identické. Ani s uvedeným tvrdením nie je možné súhlasiť. V konaní bolo preukázané a žalovaný I/ to sám potvrdil, že tieto parcely sa reálne prekrývajú. Žalovaný I/ však namietal, že medzi oboma je rozdiel vo výmere 5 m². Aj keď je pravda, že medzi oboma parcelami je skutočne rozdiel vo výmere o 5 m², rozhodujúce je, že ide o prebytok na strane parcely č. 2042. Teda celá parcela č. 631/11 sa kryje s parcelou č. 2042, ktorá ju navyše prevyšuje o 5 m², ale fakticky sa prekrývajú, čo vyplýva aj z grafickej identifikácie, a preto nemôže byť spornosť o tom, že parcela č. 2042 je v časti výmery 191 m² identická s parcelou č. 631/11. Nakoľko je v registri EKN zapísaný ako vlastníka žalovaný I/, a registri ČKN nie je založený list vlastníctva, nemôžu obstaráť jeho námietky o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie k parcele č. 631/11. Žalobkyňa predsa nemôže byť na ujmu, že evidencia vlastníka parcely ČKN č. 631/11 v registri C katastra nehnuteľností absentuje, keď z evidencie v registri E katastra nehnuteľností jednoznačne vyplýva, že vlastníkom v skutočnosti tej istej parcely EKN č. 2042 (ktorá sa kryje so žalovanou parcelou v celej jej výmere) je žalovaný I/. Úvahy žalovaného I/ v tomto smere tak nielenže

Zmluva

21

14Co/271/2019

nemajú oporu v skutkovom, či právnom stave, ale navyše sa vymykajú aj zásadám formálnej logiky.

Žalovaný 1/ ďalej namietal aj nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne v tomto konaní a odkázal na to, že v PK vložke bol ako vlastník zapísaná Rímskokatolícka cirkev a že táto funguje ako *sui generis*. Žalobkyňa sa k otázke svojej aktívnej vecnej legitímácie už vyjadrila. Ako sám uviedol aj žalovaný 1/, v PK vložke nebola bližšia špecifikácia subjektu Rímskokatolíckej cirkvi, ktorý vlastnil predmetné nehnuteľnosti. S prihliadnutím na dôkazy, ktoré žalobkyňa doložila a ktoré preukazujú vývoj cirkvi na území SR je nepochybné, že ide o pozemky vo vlastníctve Rímskokatolíckej cirkvi na Slovensku. A práve táto cirkev si sama určila, ktorý jej subjekt s vlastnou právnou subjektivitou bude vystupovať ako oprávnená osoba k týmto nehnuteľnostiam po pôvodnom vlastníkovi. Žalovaný 1/ v odvolaní namietal, že podľa jeho názoru má byť žalobcom Rímskokatolícka cirkev, Bratislavská arcidiecéza. Avšak práve tá vo svojom potvrdení zo dňa 15.12.2011 číslo 5309/2011 potvrdila, že v tomto prípade je oprávneným subjektom Rímskokatolícka cirkev, Farnosť Bratislava - Lamač, ktorá navyše spadá do jej kompetencie. Uvedené konanie neodporuje žiadnemu ustanoveniu kanonického ani slovenského práva, nie je tu žiaden iný subjekt, ktorý by si uplatňoval svoj nárok po pôvodnom vlastníkovi, a teda nemôže byť žiadna spornosť o tom, že žalobkyňa je aktívne legitimovaná. Navyše, otázka aktívnej legitímácie už bola riešená v odvolacom konaní v tunajšom spore a sám odvolací súd v uznesení zo dňa 28.08.2014 č.k. 14Co145/2012-718 uviedol: „Podľa názoru odvolacieho súdu, vzhľadom na listinné dôkazy predložené navrhovateľom počas konania, nebol dôvod pochybovať o jeho aktívnej vecnej legitímácii.“ A ďalej v závere uznesenia zaviazal okresný súd, aby rozhodol o nároku žalobkyne ako aktívne legitimovaného účastníka konania a rozsudok riadne odôvodnil. Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal žalovaný 2/ dovolanie, avšak Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 23.02.2017 č.k. 3Cdo/681/2015 dovolanie odmietol. Je teda zrejme, že otázka aktívnej legitímácie je v konaní vyriešená a preukázaná.

Pokiaľ ide o trovy konania, žalobkyňa zotrvala na tom, že jej úkony, ktorými spresňovala žalobný petit z pôvodných pozemkov, a teda vždy išlo o tie isté pozemky, nemožno stotožňovať s klasickým späťvzatím žaloby, a preto nemožno z tohto titulu pripisovať žalobkyňi vinu na zastavení konania. Bez toho, aby boli dotknuté vyššie uvedené tvrdenia, namietala, že všetky úkony, ktorými žalobkyňa spresňovala petit žaloby, boli vykonané za účinnosti OSP, podľa ktorého platilo (ust. § 151 ods. 1 OSP): „O povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Účastník, ktorému sa prisudzuje náhrada trov konania, je povinný trovy konania vyčísliť najneskôr do troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia.“ Rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je aj uznesenie o zastavení konania, hoc i len v časti. Ak by sme teda aj pripustili, že spresnením petitu žaloby nesie žalobkyňa podiel viny na zastavení konania, mala byť otázka náhrady trov konania v tejto časti vyriešená v uznesení o čiastočnom zastavení konania. V tejto súvislosti tiež poukázala aj na ust. § 146 ods. 2 OSP, podľa ktorého platilo: „Ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporcu“. V zmysle citovaného ust. § 146 ods. 2 OSP je zrejme, že ak by mal súd za to, že žalobkyňa zavinila jednotlivé zastavenia konania v príslušných častiach v dôsledku spresňovania petitu (a teda spresnenia petitu by súd posúdil ako čiastočné späťvzatia žaloby), zaviazal by žalobkyňu na úhradu trov konania žalovaného 1/ vo vzťahu k zastaveným častiam konania, čo sa však nestalo. Zároveň mal žalovaný 1/ s poukazom na ust. § 151 ods. 1 OSP vyčísliť svoj nárok na náhradu trov konania do troch pracovných dní od vyhlásenia (doručenia) príslušného uznesenia o zastavení konania. Skutočnosť, že sa tak neudialo, čo žalovaný 1/ v tom čase nenamietal

Zmluva

22

I4Cn/271/2019

postupom predpokladaným podľa OSP, nežiadal priznať náhradu trov konania po doručení príslušného uznesenia o zastavení konania a neargumentoval o zavinení zastavenia konania žalobkyňou, nemôže byť v súčasnosti na újmu žalobkyne. Argumentácia žalovaného I/ o zavinení zastavenia konania a snaha použiť aktuálne ustanovenia CSP na skutočnosti, ktoré boli už súdom vyriešené v zmysle v danej dobe platnej právnej úpravy podľa OSP, tak nemôže obstať. Uvedenými tvrdeniami žalobkyňa v žiadnom prípade nepopiera okamžitú aplikabilitu CSP ako aktuálneho právneho predpisu, ktorý sa v súčasnosti vzťahuje na tunajšie konania, no s poukazom na § 470 ods. 2 CSP prvá veta, podľa ktorého: „Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované“, má za to, že otázka zavinenia zastavenia konania v jeho príslušných častiach žalobkyňou bola už súdom posúdená a vyriešená tak, že žalobkyňa nenesie zodpovednosť za zavinenie, čo jednoznačne vyplýva zo samotných úkonov súdu vykonaných v tunajšom konaní, ktoré nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti CSP. Žalobkyňa rovnako trvá na tom, že v konaní mala plný úspech vo veci, keďže súd jej žalobe (v znení poslednej zmeny petitu) vyhovel, a teda súd rozhodol správne, keď jej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Žalobkyňa k spresneniu petitu žaloby pristúpila z objektívnych príčin. Napriek tomu, že medzi podaním reštitučnej výzvy a žaloby mala čas niekoľko mesiacov, vzhľadom na rozsiahlosť nehnuteľností, neochotu žalovaných poskytnúť jej pomoc a podporu (hoci išlo o ich zákonnú povinnosť - ust. § 8 ods. 3 reštitučného zákona), úpravu v reštitučnom zákone, podľa ktorej sa môžu vydať iba niektoré nehnuteľnosti, bola nútená obstarat' si všetky podklady sama a dať zhotoviť identifikáciu a geometrické plány. To sa jej podarilo až v priebehu konania. Navyše, potreba spresniť petít vyplynula aj z konania o obnove evidencie pozemkov a následného schválenia a zápisu rozhodnutia o obnove evidencie pozemkov. Pritom, ak by jej žalovaní poskytlí pomoc už skôr a nekonali v rozpore so svojimi povinnosťami podľa reštitučného zákona prispelo by to ku skráteniu konania a tým aj k zníženiu výdavkov na oboch stranách. Žalovaní však nielenže v priebehu konania neposkytlí pomoc a práve naopak, svojimi nedôvodnými a účelovými námietkami prispeli k predĺženiu sporu, ale ani v čase, kedy už bolo zrejmé, že nárok je dôvodný a preukázaný, neboli ochotní dobrovoľne nehnuteľnosti vydať. Napokon žalobkyňa je toho názoru, že v prípade, ak by súd nepriznal žalobkyne právo na náhradu trov konania, došlo by tým k porušeniu jej práva na súdnu ochranu. V tomto smere poukázala na súdnu prax Ústavného súdu SR v obdobných veciach, ktoré je možné *mutatis mutandis* uplatniť aj v predmetnej veci, a to: Nárok na náhradu trov konania je súčasťou základného práva žalobcu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR (napr. I. ÚS 48/05, II. ÚS 272/08). „Výklad náhrady trov konania nesmie obmedzovať, resp. brániť v reálnom uplatnení základného práva zaručeného v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 1 Dodatkového protokolu. Zmyslom a účelom náhrady trov konania v konaní pred všeobecným súdom je poskytnúť úspešnému účastníkovi alebo účastníkov, ktorému to priamo priznáva zákon, náhradu tých trov konania, ktoré vo vecnej a časovej súvislosti s konaním musel alebo bude musieť nepochybne zaplatiť, pričom by ich nemusel zaplatiť, ak by tu nebolo konanie pred všeobecným súdom. Výnimky z tohto pravidla musí ustanoviť zákon (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Aj tieto výnimky sa musia uplatňovať len za splnenia všetkých zákonom ustanovených podmienok a skôr reštriktívne.“ (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 17. 12. 2004, sp.zn. II. ÚS 31/04). K námietke sťažovateľa smerujúcej proti napadnutému rozsudku dovolacieho súdu v časti týkajúcej sa uloženia povinnosti sťažovateľovi zaplatiť žalobkyne trovy dovolacieho konania ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru (napr. IV. ÚS 348/2011), ktorej súčasťou je aj právny názor, že k porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže dôjsť nielen postupom všeobecného súdu, ktorý predstavuje celkom zjavne nesprávnu interpretáciu a aplikáciu príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku upravujúcich náhradu trov konania, v ktorom sú obsiahnuté črty svojvoľe (napr. v prípade nerešpektovania jednoznačne kogentnej

Zmluva

23

14Co/271/2019

normy, prehnaneho formalizmu), ale v neposlednom rade aj v prípade, ak je odôvodnenie súdneho rozhodnutia vo vzťahu k výrokom o náhrade trov konania nedostatočné, t. i. nepreskúmateľné. Tak je to podľa názoru ústavného súdu aj v danej veci." (nález ÚS SR sp. zn. IV. ÚS 341/2012). Rozhodovanie o náhrade trov je súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu (obdobne II. ÚS 56/05). Obsahom práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je *ratione materiae* aj právo na rozhodnutie o trovách konania, resp. o náhrade trov konania v súlade so zákonom (Robins c. Spojené kráľovstvo z 23. septembra 1997). (uznesenie ÚS SR IV. ÚS 40/2011 -11).

19. Odvolací súd preskúmal vec súc pritom viazaný rozsahom a dôvodmi odvolaní (§ 379 a § 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku). túto prejednal bez nariadenia pojednávania, nakoľko pre nariadenie pojednávania podľa ustanovenia § 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku neboli splnené zákonné podmienky (nebolo potrebné doplniť resp. zopakovať dokazovanie), pričom dospel k záveru, že odvolanie žalovaného 1/ nie je dôvodné a odvolanie žalovaného 2/ je čiastočne dôvodné, a preto napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v časti potvrdil (vo výroku I. a v časti výroku II.) podľa § 387 ods. 1 CSP a v časti zmenil (v časti výroku II.) podľa § 388 CSP.

20. V danej veci sa žalobkyňa podanou žalobou domáhala vydania a navrátenia nehnuteľností v kat. území Lamač (pôvodne zapísaných v pozemkovoknižnej vložke č. 72) podľa príslušných ustanovení reštitučného zák. č. 161/2005 Z. z., ktorých pôvodným vlastníkom bol jej právny predchodec a ktoré prešli v rozhodnom období do vlastníctva štátu z dôvodov uvedených v § 3 ods. 1 zák. č. 161/2005 Z. z.. V danej veci pritom nebolo sporným, že žalované pozemky boli spôsobilým predmetom ich vydania podľa označeného reštitučného predpisu, že existoval reštitučný titul na ich vydanie a že ich pôvodným vlastníkom bol právny predchodec žalobkyne (tieto skutočnosti odvolaním napadnuté neboli). Vzhľadom k viazanosti odvolacieho súdu odvolacími dôvodmi (§ 380 CSP), sa odvolací súd preto v ďalšom zaoberal len odvolacími námietkami žalovaných 1/, 2/ týkajúcimi sa: 1/namietanej existencie aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne v spore, 2/ pasívnej vecnej legitímácie žalovaného 2/ vo vzťahu k parc. č. 631/11, druh pozemku orná pôda, o výmere 191 m², 3/ namietanej zmätočnosti znenia výroku rozsudku*je povinný vydať a navrátiť žalobkyni vlastníctvo...*; 4/ záveru súdu vo vzťahu k parcele č. 3442/13, t.j. či žalobkyňa vzala žalobu späť aj vo vzťahu k parcele č. 2134, z ktorej bola parcela 3442/13 vytvorená.

21. Pokiaľ ide o otázku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne, žalovaní namietali, že žalobu mala podať Rímskokatolícka cirkev, Bratislavsko - Trnavská arcidiecéza (dnes Rímskokatolícka cirkev, Bratislavská arcidiecéza). Uvedené má vyplývať z uznesenia Konferencie biskupov Slovenska zo dňa 14.09.1995 v Trnave, podľa ktorého takéto nehnuteľnosti*patria do vlastníctva toho biskupstva, na území ktorého sa nachádzajú*. Subjektom, ktorý si mal v roku 2007 svoje práva uplatňovať na súde tak mala byť Rímskokatolícka cirkev Bratislavsko - Trnavská arcidiecéza. Doklad, ktorý zo strany Rímskokatolíckej cirkvi, Bratislavskej arcidiecézy potvrdzuje právne nástupníctvo Rímskokatolíckej cirkvi, Farnosť Bratislava - Lamač je až z 15.12.2011, a teda nie je zjavné, či v čase podania žaloby mala Rímskokatolíckej cirkvi, Farnosť Bratislava - Lamač postúpené tieto práva od Bratislavsko - Trnavskej arcidiecézy.

22. Odvolací súd poukazuje na to, že rovnakou argumentáciou žalovaných (ohľadne nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobkyne) sa už odvolací súd zaoberal vo svojom

Zmluva

24

14Co/271/2019

uznesení č. k. 14Co/145/2012-718 zo dňa 28.08.2014, v ktorom uviedol, že „vzhľadom na listinné dôkazy predložené žalobkyňou počas konania, nebol dôvod pochybovať o jej aktívnej vecnej legitímácii“. Nestotožnil sa s tvrdením, že „z uznesenia Konferencie Biskupov Slovenska zo dňa 14.9.1995, podľa ktorého nehnuteľností, ktoré sú zapísané na Rímskokatolícku cirkev bez uvedenia farnosti alebo biskupstva, patria do vlastníctva toho biskupstva, na území ktorého sa nachádzajú, možno vyvodiť, že oprávnenou osobou podľa § 2 ods. 2 zák. č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľnostiam cirkvám, je jedine príslušné biskupstvo“. Poukázal na to, že „podľa § 2 ods. 2 zákona č. 161/2005 Z. z., právo na navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam podľa odseku 1 môže uplatniť oprávnená osoba, ktorou je registrovaná cirkev a náboženská spoločnosť so sídlom na území Slovenskej republiky, vrátane ich útvarov, ktoré majú právnu subjektivitu, ktorých nehnuteľná vec prešla do vlastníctva štátu, obce v období od 8. mája 1945, židovským náboženským obciam od 2. novembra 1938 do 1. januára 1990 spôsobom uvedeným v § 3. Toto ustanovenie v otázke právnej subjektivity jednotlivých cirkví a náboženských spoločností odkazuje na zákon č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností, ktorý priznáva právnu subjektivitu všetkým cirkvám a náboženským spoločnostiam registrovaných štátom (§ 4 ods. 3). Je nesporné, že Rímskokatolícka cirkev bola na území Slovenska štátom uznaná cirkev aj v období, ktoré je podľa zákona č. 161/2005 Z. z. rozhodné pre zmiernenie následkov niektorých majetkových krívd spôsobených cirkvám a náboženským spoločnostiam, a bola pôvodným vlastníkom aj tých nehnuteľností, ktoré boli v čase odňatia štátom vedené v pozemkovej knihe, a vydania ktorých sa domáha žalobkyňa v tomto konaní. Rímskokatolícka cirkev je aj v súčasnosti uznanou a registrovanou cirkvou, a len jej výlučným právom je rozhodovanie o svojom cirkevnom majetku. Jedine cirkev môže rozhodnúť, ktorý útvar s právnu subjektivitou bude za ňu konať, resp. rozhodnúť o tom, ktorý z jej útvarov bude vlastníkom jej majetku. Preto pokiaľ sama rozhodla, že žalobkyňa je oprávneným subjektom (s právom nástupníctva) vo vzťahu k nehnuteľnostiam vedeným v PKV č. 72 v Bratislave pre kat. úz. Lamač, je toto právo potrebné rešpektovať, pretože Slovenská republika sa k tomu zaviazala v Základnej zmluve uzavretej so Svätou stolicou. Je teda výlučným rozhodnutím samotnej Rímskokatolíckej cirkvi, koho určí za právneho nástupcu po pôvodnom vlastníkovi a kto si v zmysle reštitučného zákona bude uplatňovať reštitučný nárok na vydanie nehnuteľností. Základná zmluva uzavretá so Svätou stolicou, je typom zmluvy podľa čl. 7 ods. 5 Ústavy SR, pričom má prednosť pred zákonmi SR. Navyše žalobkyňa toto svoje právo oprávnenej osoby preukázala nielen potvrdením Ministerstva kultúry SR zo dňa 15.12.2011 o právnej subjektivite a právnom nástupníctve farnosti Lamač, ale aj potvrdením generálneho vikára Mons. Jána Formánka zo dňa 15.12.2011, ktorý spolu s diecéznym biskupom bol štatutárnym orgánom Bratislavskej arcidiecézy (bol zástupcom diecézneho biskupa).

23. Odvolací súd (vzhľadom na rovnakú odvoláciu argumentáciu žalovaných) potom nemal dôvod sa od vyššie uvedeného záveru odchyliť (žalovaní v tomto smere nevzniesli žiadnu novú odvoláciu argumentáciu). Žalovaní ničím nespochybnili, že v predmetnom nehnuteľnom majetku išlo podľa pôvodu o cirkevný majetok (katolícky) a že aj jeho účel bol bezprostredne spojený s rímskokatolíckou cirkvou. Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 161/2005 Z. z. právo na navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam môže uplatniť oprávnená osoba, ktorou je registrovaná cirkev a náboženská spoločnosť so sídlom na území Slovenskej republiky vrátane ich útvarov, ktoré majú právnu subjektivitu, ktorých nehnuteľná vec prešla do vlastníctva štátu, obce v období od 8. mája 1945, židovským náboženským obciam od 2. novembra 1938 do 1. januára 1990 spôsobom uvedeným v § 3 tohto zákona. Ako oprávnená osoba v takomto prípade teda vystupuje registrovaná cirkev (alebo náboženská spoločnosť) so sídlom na území Slovenskej republiky ako celok alebo jej útvar, ktorý má právnu subjektivitu. Nie je to teda len cirkev sama (alebo náboženská spoločnosť) ako celok, ktorá je (výlučným) nositeľom tohto

Zmluva

25

14Co/271/2019

subjektívneho práva; zákonodarec totiž stanovil, že takéto právo má aj útvár cirkvi alebo náboženskej spoločnosti, ktorý má právnu subjektivitu. Podmienkou je, že nehnuteľná vec prešla do vlastníctva štátu v relevantnom čase a relevantným spôsobom. Tým, že zákonodarec v prípade registrovanej cirkvi a náboženskej spoločnosti zvolil takýto spôsob úpravy realizácie uvedeného subjektívneho práva na navrátenie vlastníctva, poskytol im možnosť konať za právnickú osobu inou právnickou osobou pôsobiaceou v rámci danej registrovanej cirkvi alebo náboženskej spoločnosti. So zreteľom na § 5 ods. 3 zákona č. 161/2005 Z. z. platí uvedený výklad aj pre nadväzujúce súdne konanie. Treba pripomenúť, že otázka, ktorý útvár cirkvi má v jej mene v konkrétnom konaní pred súdom konať, nie je otázkou aktívnej legitimácie žalobcu; v prípade, že ide o nesprávne označenie útvaru s právnou spôsobilosťou, ktorý má v danej veci za cirkev konať, neprichádza do úvahy postup podľa § 104 ods. 1 prvej vety O.s.p. (§ 161 ods. 2 CSP), ale je potrebné, aby žalobca po výzve súdu takéto formálne pochybenie odstránil (porovnaj R 52/2005). A teda aj v prípade, ak by za útvár rímskokatolíckej cirkvi s právnou subjektivitou konal pred súdom iný útvár tejto cirkvi s právnou subjektivitou, ktorý je evidovaný podľa § 10 ods. 1, § 19 ods. 1 zákona č. 308/1991 Zb. vedený Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky v evidencii cirkevných právnických osôb (v danom prípade za Bratislavsko - Trnavskú arcidiecézu Farnosť Bratislava - Lamač), nedošlo by k žiadnej procesnej vade. Žalovaným namietaný postup vychádza z vnútorných predpisov tejto cirkvi a neodporuje právnemu poriadku Slovenskej republiky. Návrh žalovaných na zamietnutie žaloby založený na spochybňovaní legitimacy oprávnenia Farnosti Bratislava - Lamač konať pred súdom za žalobkyňu (samotnú rímskokatolícku cirkev) by predstavoval vo svojej podstate návrh na odmietnutie spravodlivosti (*denegatio iustitiae*).

Odvolaací súd považuje za plne súladné s účelom a zmyslom zákona č. 161/2005 Z.z., aby v tomto prípade za oprávnenú osobu bola považovaná žalobkyňa. Žalobkyňa je útvárom samotnej Rímskokatolíckej cirkvi, má vlastnú právnu subjektivitu, a je oprávnená tak v zmysle slovenského právneho poriadku, ako aj kanonického práva vlastníť nehnuteľnosti a vykonávať všetky oprávnenia s tým súvisiace, vrátane uplatnenia reštitučného nároku. V tomto prípade sama Rímskokatolícka cirkev rozhodla, že žalobkyňa bude osobou oprávnenou na uplatnenie reštitučného nároku, pričom toto rozhodnutie je v plnej kompetencii tejto cirkvi a Slovenská republika sa toto oprávnenie zaviazala akceptovať a chrániť. V konaní bolo doložené potvrdenie Rímskokatolíckej cirkvi, Bratislavskej arcidiecézy, do ktorej pôsobnosti žalobkyňa spadá, potvrdzujúce aktívnu legitimáciu žalobkyne, pričom na tom nič nemení skutočnosť, že toto potvrdenie bolo vydané v roku 2011. V žiadnom prípade z neho nemožno usudzovať, že až jeho vydaním sa žalobkyňa stala oprávnenou osobou v zmysle reštitučného zákona. Žalobkyňa od začiatku konania bola a neustále je jedinou oprávnenou osobou k žalovaným nehnuteľnostiam a nie je tu žiaden iný cirkevný subjekt, ktorý by toto jej oprávnenie a postavenie spochybňoval alebo si naň nárokoval. Rímskokatolícka cirkev si teda sama určila, ktorý jej subjekt s vlastnou právnou subjektivitou bude vystupovať ako oprávnená osoba k týmto nehnuteľnostiam po pôvodnom vlastníkovi, pričom aj Bratislavská arcidiecéza vo svojom potvrdení zo dňa 15.12.2011 č. 5309/2011 potvrdila, že v tomto prípade je takýmto oprávneným subjektom Rímskokatolícka cirkev, Farnosť Bratislava - Lamač, ktorá spadá do jej kompetencie. Odvolacia argumentácia žalovaných o nedostatku aktívnej vecnej legitimácie žalobkyne tak nebola dôvodnou.

24. Za dôvodnú však odvolací súd považoval odvoláciu námietku žalovaného 2/ o nedostatku jeho pasívnej vecnej legitimácie vo vzťahu k parc. č. 631/11, druh pozemku orná pôda, o výmere 191 m². Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom uložil povinnosť jej vydania, a navrátenia vlastníckeho práva žalobkyňi k nej, obom žalovaným súčasne. Odôvodnil to tým, že „podľa § 4 zák. č. 161/2005 Z. z. povinnou osobou je právnická osoba, ktorá ku dňu

Zmluva

26

14Co/271/2019

účinnosti zákona spravuje nehnuteľné veci vo vlastníctve Slovenskej republiky, obce, alebo nehnuteľnú vec drží. Vo vzťahu k parcele č. 631/11, z listinných dôkazov vyplynulo, že vlastníkom parcely, ako aj parcely registra E, parcely č. 2042 v rozsahu, v akom sa kryje s parcelou 631/11 je štát konajúci prostredníctvom žalovaného 2/, predmetná parcela nebola v čase podania žaloby a ani v súčasnosti nie je zapísaná na liste vlastníctva, ani v identifikácii parciel z roku 2007 nie je uvedený vlastník, čomu svedčí príslušný výpis z katastra nehnuteľností a identifikácia parciel. Žalovaný 2/ je tak povinnou osobou vo vzťahu k predmetnej parcele s poukazom na § 4 ods.1 zák. č. 161/2005 Z. z. v spojení s § 34 ods. 3 zák. č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, obvodných pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním správne zistil, že parc. č. 631/11 o výmere 191m2 nie je zapísaná na liste vlastníctva, a ani v identifikácii parciel nie je uvedený jej vlastník, a že sa v plnom rozsahu kryje s parcelou registra „E“ č. 2402 vo vlastníctve žalovaného 1/. Z tohto zistenia (skutkového stavu) však následne vyvodil nesprávny právny záver, že z dôvodu neuvedenia vlastníka tejto parcely (resp. že nebol k tejto parcele založený samostatný LV), za jej vlastníka treba považovať štát, ktorý prostredníctvom žalovaného 2/ vykonáva jej správu (§ 34 ods. 3 zák. č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách).

25. V danom prípade vykonaným dokazovaním (Identifikáciou parciel č. C-13/4 vyhotovenou Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu Pracovisko Bratislava IV dňa 11.04.2006, Identifikáciou parciel vyhotovenej Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu dňa 17.04.2008, digitálnou ortofotomapou k parc. č. 631/11 zo dňa 28.10.2011) bolo zistené, že parc. č. 631/11 bola vytvorená z parc. č. 2402 pôvodne vedenej v PKV č. 72, katastrálne územie Lamač. Parcela č. 2402 pôvodne vedená v PKV č. 72 (resp. že tieto parcely sa prekrývajú s tým, že parc. č. 2402 je ešte o 5m2 väčšia) je v súčasnosti vedená Okresným úradom katastrálnym odborom pre Hlavné mesto SR Bratislavu na LV č. 3758 ako parcela registra E“ č. 2402 - orná pôda o výmere 196 m2, vo výlučnom vlastníctve žalovaného 1/ (ktorý ju nadobudol ex lege podľa § 2 zák. č. 138/1991 Zb. o majetku obcí dňom 24.11.1990). Tieto skutočnosti neboli sporné ani medzi stranami sporu.

26. Za skutkového stavu (ktorý sporným nebol), kedy prac. č. 631/11 sa v plnom rozsahu prekrýva s parc. č. 2402 pôvodne vedenou v PKV č. 72 (a parc. č. 2402 túto parcelu č. 631/11 presahuje ešte o 5 m2), katastrálne územie Lamač, nemožno potom tvrdiť, že povinnosť na jej vydanie sa má vzťahovať k oboj žalovaným. Inak povedané, predmetná parcela č. 631/11 (ku ktorej nesvedčí zápis žiadneho vlastníka) nemôže byť súčasne vo vlastníctve štátu a súčasne vo vlastníctve hlavného mesta. Podľa odvolacieho súdu súd prvej inštancie v tomto smere prijal nesprávny právny záver, že jej vlastníkom je štát (vykonávajúci správu prostredníctvom žalovaného 2/) iba preto, že k nej nesvedčí zápis vlastníctva žiadnemu subjektu (nemá založený samostatný LV). Odvolací súd má za to, že ak predmetná parcela sa v celom rozsahu kryje s parcelou č. 2402 (pôvodne vedenou v PKV č. 72), ku ktorej vlastnícke právo svedčí hlavnému mestu (žalovanému 1/), tak vlastníkom tejto parcely je takisto hlavné mesto (žalovaný 1/). Inak povedané, na totožnom zemskom povrchu (územi) nemôžu existovať dve parcely na rovnakom mieste s rozdielnymi vlastníkmi, ak vlastník jednej z nich je známy (a je nim žalovaný 1/). Ak teda žalovaný 1/ je vlastníkom parcely č. 2402, ktorá v celom rozsahu pokrýva parc. 631/11 (obe sú umiestnené na rovnakej časti zemského povrchu) a túto do vlastníctva nadobudol podľa § 2 zák. č. 138/1991 Zb. o majetku obcí dňom 24.11.1990, iba samotná skutočnosť, že k parc. 631/11 nesvedčí v evidencii nehnuteľností zápis vlastníckeho práva konkrétneho subjektu neznamena, že vlastníkom parc. č. 631/11 sa stal štát (v konaní nebol preukázaný žiadny nadobúdaci titul štátu k tejto parcele). Odvolací súd má preto za to, že vlastníkom parcely č. 631/11 je výlučne žalovaný 1/ (ktorý je súčasne vlastníkom parc. č. 2402, ku ktorej má

Zmluva

27

14Co/271/2019

nadobúdaci titul podľa § 2 zák. č. 138/1991 Zb. a ktorá sa nachádza na rovnakom zemskom povrchu). Pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného 2/ podľa ustanovenia § 34 ods. 3 zák. č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách by bolo možné vyvodit' až potom, čo by bolo najskôr preukázané, že k parc. č. 631/11 svedčí štátu nadobúdaci titul vlastníctva (čo preukázané nebolo). Cit. ustanovenie totiž upravuje právomoc Pozemkového fondu spravovať poľnohospodárske nehnuteľnosti, avšak najskôr musí byť preukázané, že ide o poľnohospodárske nehnuteľnosti vo vlastníctve štátu (čo v danej veci preukázané nebolo). Ako nadobúdaci titul vlastníckeho práva štátu k poľnohospodárskej nehnuteľnosti však nepostačuje púha skutočnosť, že k určitej parcele nie je v evidencii nehnuteľnosti zapísaný žiadny vlastník (že parcela nemá založený príslušný LV).

27. Pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného 2/ k parc. č. 631/11 nebolo možné vyvodit' ani z prípadného (reálneho) užívania tejto parcely. V konaní totiž nebolo preukázané, že by uvedenú parcelu (napriek tomu, že nebola vo vlastníctve štátu) žalovaný 2/ držal, užíval ju, hospodáril s ňou a pod. Práve naopak, žalovaný 2/ reálne nevykonával a nevykonáva správu tejto nehnuteľnosti. Iná by bola situácia, ak by žalovaný 2/ túto parcelu (napriek tomu, že k nej nesvedčil zápis vlastníckeho práva v prospech štátu) aspoň reálne spravoval (držal ju). V takomto prípade by bolo možné uvažovať o jej vydaní žalobkyni (bola by daná pasívna vecná legitímácia žalovaného 2/ v spore). Aj sama žalobkyňa požadovala vydanie (a navrátenie vlastníctva) k parc. č. 631/11 z dôvodu, že vlastníctvo k parc. č. 2402 (ktorá sa s ňou kryje) svedčí žalovanému 1/. Iba z dôvodu, že išlo o poľnohospodársku pôdu v extraviláne (avšak bez preukázania nadobúdacieho titulu štátu k nej a bez preukázania jej prípadného reálneho držania a užívania žalovaným 2/), súčasne vyvodzovala, že jej správcom má byť žalovaný 2/, a preto má byť tiež v spore pasívne vecne legítimovaný.

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z. z., povinnou osobou je právnická osoba, ktorá ku dňu účinnosti tohto zákona spravuje nehnuteľné veci vo vlastníctve Slovenskej republiky, obce alebo nehnuteľnú vec drží.

Cit. ustanovenie teda vyžaduje skutočnú (reálnu) správu alebo držanie vydávaného pozemku právnickou osobou (štátom, obcou). Nestačí iba skutočnosť, že sa v danej veci jednalo o poľnohospodársku pôdu v extraviláne, avšak bez súčasného preukázania jej držby alebo správy. Nestačí teda, že predmetná parcela mala byť (podľa žalobkyne) spravovaná žalovaným 2/, ale bolo potrebné preukázať, že ním (v rozhodnom období) spravovaná reálne aj bola. Keďže v konaní nebol preukázaný nadobúdaci titul štátu k parc. č. 631/11, ani jej reálne držanie a spravovanie žalovaným 2/, a keď vlastníkom parc. č. 2402 (ktorá v celom rozsahu kryje túto parcelu) je výlučne žalovaný 1/ (titulom § 2 zák. č. 138/1991 Zb. o majetku obcí a to už dňom 24.11.1990), pričom s jej vlastníctvom je spojené aj právo vec držať a užívať ju (a teda samotný zápis vlastníckeho práva je zároveň titulom držania a spravovania veci), jediným v konaní pasívne vecne legítimovaným subjektom na vydanie tejto parcely, bol výlučne žalovaný 1/. V danom prípade potom nehrozí ani duplicitný zápis vlastníckeho práva, nakoľko k parc. č. 631/11 bude na podklade tohto rozhodnutia založený nový list vlastníctva v prospech žalobkyne, na ktorom bude evidovaná parcela CKN č. 631/11 o výmere 191 m² a v prospech žalovaného 1/ bude naďalej vedená parcela EKN č. 2402 o zmenšenej výmere 5 m². Žalobkyňa sa teda oprávnenne domáhala vydania predmetnej parcely, avšak iba vo vzťahu k žalovanému 1/ (napr. aj žaloba o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti musí smerovať voči všetkým, ktorí sú ako vlastníci zapísaní v KN - uznesenie NS SR sp.zn. 5 M Cdo 1/2010, vlastník nehnuteľnosti má naliehavý právny záujem na určení, že je vlastníkom aj vtedy, ak nehnuteľnosť doposiaľ nebola evidovaná v KN - NS ČR sp.zn. 22 Cdo 1859/99). Vo vzťahu

Zmluva

28

14Co/271/2019

k žalovanému 2/ podala žalobu (k vydaniu parc. č. 631/11) nedôvodne, keďže mu chýbala v spore pasívna vecná legítimácia.

28. Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II., ktorým súd prvej inštancie žalovanému 2/ uložil povinnosť vydať a navrátiť žalobkyni vlastníctvo k nehnuteľnosti - parcele č. 631/11, druh pozemku orná pôda, o výmere 191 m², vedená Katastrálnym úradom v Bratislave, Správou katastra pre Hlavné mesto SR Bratislavu, obec BA - m.č. Lamač, v katastrálnom území Lamač, v katastri nehnuteľností v registri „C“ na katastrálnej mape bez založeného listu vlastníctva, pôvodne parcela č. 2402, druh pozemku roľa, o výmere 1.687 m², vedená v PKV č. 72 v katastrálnom území Lamač, zmenil (podľa § 388 CSP) tak, že žalobu v tejto časti zamietol.

29. Za nedôvodné odvolací súd potom (okrem odvolacej námietky o nedostatku aktívnej vecnej legítimácie žalobkyne v spore) vyhodnotil aj odvolacie námietky žalovaných (žalovaného 1/) týkajúce sa údajnej zmätočnosti znenia výroku rozsudku „....je povinný vydať a navrátiť žalobkyni vlastníctvo...“; a záveru súdu vo vzťahu k parcele č. 3442/13, t.j. či žalobkyňa vzala žalobu späť aj vo vzťahu k parcele č. 2134, z ktorej bola parcela 3442/13 vytvorená (odvolacia námietka žalovaného 2/).

30. V tomto smere sa odvolací súd stotožňuje s vyjadrením žalobkyne. Samotný zákon č. 161/2005 Z. z. vo svojich ustanoveniach (napr. § 1, § 2 ods. 2, § 3 ods. 1, 2, § 5 ods. 1, 3, § 8 ods. 1) upravuje prioritne právo žalobkyne k navráteniu vlastníctva k nehnuteľným veciam. V niektorých svojich ustanoveniach používa aj pojem „vydať“ „vydanie“ (§ 3 ods. 2, § 8 ods. 1). V ustanovení § 5 ods. 3 je upravené tzv. *actio nata*, t.j. právo žalobkyne obrátiť sa na súd, kde zákon iba vo všeobecnosti (teda neupravuje konkrétny typ žaloby) hovorí o tom, že „....oprávnená osoba môže uplatniť svoje nároky na súde v lehote 12 mesiacov“. Súd prvej inštancie formuláciou výroku „....je povinný vydať a navrátiť žalobkyni vlastníctvo k nehnuteľnostiam....“ teda nešiel nad rámec uvedeného zákona, a žalovaným neuložil takú povinnosť, ktorá by nezodpovedala zmyslu a účelu cit. zákona (príp. ktorá by nebola materiálne vykonateľná). Výrok znejúci nielen na navrátenie vlastníctva, ale aj na vydanie nehnuteľností je teda aj podľa názoru odvolacieho súdu správny a v súlade s reštitučným zákonom (resp. tomuto zákonu neodporuje). Nároky uplatnené podľa reštitučného zákona boli už predmetom mnohých konaní, a to aj pred NS SR a ÚS SR a v ani jednom prípade nebolo skonštatované, že by petít znejúci na „vydať a navrátiť vlastníctvo“ bol nesprávny, nevykonateľný alebo neurčitý. Takto formulovaný výrok rozsudku spĺňa i jeho materiálnu vykonateľnosť, keďže je jasný a zrozumiteľný. Argument žalovaného 1/ (že okrem pojmu „navrátenie“ súd použil aj pojem „vydanie“) v tomto smere odvolací súd vyhodnotil ako príliš formalistický.

31. Pokiaľ ide o odvolaciu argumentáciu žalovaného 2/ ohľadne záveru súdu vo vzťahu k parcele č. 3442/13 argumentujúce, že táto parcela je vytvorená z PK parcely č. 2134, voči ktorej bol návrh vzatý späť, aj túto odvolací súd vyhodnotil ako nedôvodnú. Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že žalobkyňa zaslala súdu faxom (o 15:05 hod.) podanie označené ako „čiastočné späťvzatie žalobného návrhu a spresnenie žalobného návrhu“ z 20.01.2010 (č.l. 444), v ktorom najskôr zobrala žalobu voči žalovanému 2/ ohľadne parc. č. 2134 (z ktorej vznikla žalovaná parc. č. 3442/13) späť. Ešte v ten istý deň faxom (o 16. 15 hod.) žalobkyňa doručila súdu opravené podanie s označením „čiastočné späťvzatie žalobného návrhu a spresnenie žalobného návrhu“ z 20.01.2010 (č. l. 448) v ktorom už uviedla, že späťvzatie sa netýka parc. č. 2314 a žiadala o navrátenie vlastníctva (vo vzťahu k žalovanému 2/) aj k parc. č. 3442/13 (vzniknutej z parc. č. 2134). Iba toto (v poradí druhé faxové podanie z č.l. 448) žalobkyňa následne doložila na súd aj v origináli. Zároveň na pojednávaní dňa 21.01.2010 (č.

Zmluva

29

14Co/271/2019

I. 469) pred jeho začatím, žalobkyňa jasne uviedla, že súdu zaslala dňa 20.01.2010 čiastočné späťvzatie žaloby a spresnenie žaloby (z čl. 444), pri ktorom však došlo k chybe a preto následne zaslala súdu správne čiastočné späťvzatie a spresnenie žaloby (z čl. 448), ktoré doložila predložením originálu. Súd prvej inštancie potom nesprávne uznesením č.k. 16C/102/2007-491 zo dňa 09.03.2010, rozhodol o zastavení konania (okrem iného) aj vo vzťahu k parcele č. 2134 v celom rozsahu (zrejme zohľadňujúc prvé chybné faxové čiastočné späťvzatie žaloby). Žalobkyňa následne podaním z 2.6.2011 (čl. 506) opätovne upravila žalobu tak, že od žalovaného 2/ žiadala navrátiť vlastnícke právo aj k parc. č. 3442/13 (vzniknutej z parc. č. 2134). Uvedené žalobkyňa zdôraznila aj na pojednávaní dňa 05.10.2011 (čl. 552), kde uzavrela, že od žalovaného 1/ sa domáha navrátenia parc. 614/10 a od žalovaného 2/ parc. 631/11 a 3442/13 (v ďalších označených parcelách - parc. č. 588/15, 610/47, 3495/187, 3417/4, 3408/4 zobrala žalobu späť). Súd prvej inštancie následne rozhodol len o zastavení konania ohľadne týchto späťvzatých parcel (uznesením č.k. 16C/102/2007-555 z 05.10.2011).

Možno potom konštatovať, že napriek tomu, že žalobkyňa nevzala voči žalovanému 2/ späť žalobu ohľadne navrátenia pozemku parc. č. 3442/13 (spravila tak iba chybným návrhom, ktorý nebol súdu predložený v origináli a túto chybu súdu na pojednávaní riadne zdôvodnila), súd vydal dňa 09.03.2010 nesprávne uznesenie, ktorým zastavil konanie aj ohľadom vydania tejto parcely (a v ďalšom v uznesení z 05.10.2011 už procesne nerozhodol o tom, že parc. č. 3442/13 zostala predmetom sporu, hoci o jej navrátení rozhodol rozsudkom vo veci samej). V danom prípade sa jednalo o zrejmu nesprávnosť, ktorú odvolací súd odstránil vydaním opravného uznesenia.

„Výrazom snahy o vyvázenie práva na rozhodovanie podľa relevantnej právnej normy na jednej strane a práva na právnu istotu založenú síce (objektívne) nesprávne prejavovým, ale predsa právoplatným súdnym rozhodnutím, je okrem iného aj ustanovenie § 224 CSP. Toto ustanovenie umožňuje súdu, ktorý rozhodnutie vydal, kedykoľvek opraviť v ňom aj bez návrhu „chyby v písaní, počítaní a iné zrejme nesprávnosti“. Kým pojmy „chyby v písaní“, resp. „chyby v počítaní“ sú pomerne jednoznačné, je pojem „iné zrejme nesprávnosti“ relatívne neurčitým pojmom. Už vzhľadom na systematickú úpravu nápravy inej zrejmej nesprávnosti spolu s chybami v písaní a počítaní je zjavné, že na jednej strane môže ísť len o také chyby, ktoré sú podobného druhu ako chyba v písaní alebo počítaní, na druhej strane musí ísť svojím obsahom o iné než písárske alebo počtárske chyby, ak k ich vzniku došlo okamžitým zlyhaním mechanickej alebo duševnej činnosti osoby, ktorá sa zúčastnila vyhlásení alebo vyhotovení rozhodnutia (porov. Re 37/1969). Za zrejmu nesprávnosť v zmysle § 224 CSP tak treba považovať rozpor medzi obsahom verejnomocenskej autoritatívnej vôle, ktorú súd svojim rozhodnutím v okamihu jeho vyhlásenia (vydania) prejavil chcel a ktorej obsah je z dôvodov rozhodnutia bezpečne poznateľný, a obsahom samotného rozhodnutia ako prejavom tejto verejnomocenskej (autoritatívnej) vôle. Musí ísť o chybu súdu, nie účastníkov konania (súd preto nemôže postupom podľa § 224 CSP odstraňovať nedostatky podaní účastníkov, ktoré zapríčinili nesprávnosť rozsudku; porov. aj 3 MCdo 21/2008). Z ustanovenia § 362 ods. 1 CSP jednoznačne vyplýva, že oprava sa môže týkať aj výroku rozhodnutia. V zhode s tým judikatúra všeobecných súdov (10 MOdoV 11/2010), ako aj ústavného súdu (I. ÚS 206/2013) uznala ako zrejmu nesprávnosť rozhodnutia nesprávny výrok o zrušení prvoinštančného rozhodnutia a akceptovala jeho opravu na výrok o potvrdení prvoinštančného rozhodnutia, keď takýto výrok bol jednoznačne krytý odôvodnením príslušného súdneho rozhodnutia (nález Ústavného súdu SR z 24. júla 2014, sp. zn. II. ÚS 576/2013-30)“. V posudzovanej veci bolo zjavné, že žalobkyňa neprejavila záujem voči žalovanému 2/ zobrať späť žalobu ohľadne navrátenia pozemku parc. č. 3442/13 a spravila tak iba chybným (faxovým) návrhom, ktorý nepredložila súdu v jeho origináli a túto chybu súdu na pojednávaní riadne oznámila a zdôvodnila. Súd prvej

Zmluva

30

14Co/271/2019

inštancie potom iba nedopatrením, vychádzajúc z obsahu chybného podania čiastočného späťvzatia žaloby (iná zrejme nesprávnosť), v uznesení č. k. 16C/102/2007-491 zo dňa 09.03.2010 (v jeho treťom výroku) uviedol aj parc. č. 2134 (z ktorej vznikla žalovaná parc. č. 3442/13) voči ktorej konanie zastavil. Skutočnosť, že išlo o nedopatrenie zo strany súdu preukazuje aj to, že napriek vydaniu predmetného uznesenia, súd v konaní (vo veci samej) rozhodoval o splnení zákonných podmienok pre navrátenie vlastníctva aj vo vzťahu k tejto parcele, pričom takýto postup v ďalšom priebehu konania nenamietali ani samotní žalovaní.

Nakoľko v písomnom vyhotovení označeného uznesenia súdu prvej inštancie, nastala iná zrejme nesprávnosť, spočívajúca v nesprávnom uvedení parc. č. 2134, ako parcely vo vzťahu ku ktorej sa taktiež konanie zastavuje (hoci to žalobkyňa nenavrhol), odvolací súd rozhodol tak, že túto inú zrejme nesprávnosť opravil vydaním opravného uznesenia tak, aby toto uznesenie korešpondovalo so skutočným návrhom žalobkyne na čiastočné späťvzatie žaloby (t.j. označenú parcelu z tohto uznesenia vypustil).

Podľa čl. 17 Základných princípov Civilného sporového poriadku súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb.

Vzhľadom na hospodárnosť konania v predmetnej veci odvolací súd nemal dôvod postupovať tak, aby vrátil predmetnú vec na rozhodnutie (vydanie opravného uznesenia) súdu prvej inštancie, nakoľko išlo iba o zrejme nesprávnosť, ktorú mohol odstrániť i odvolací súd. Na základe uvedeného odvolací súd zvolil hospodárnejší postup a to s poukazom na článok 17 Základných princípov Civilného sporového poriadku a opravu uznesenia súdu prvej inštancie v zmysle ustanovenia § 224 Civilného sporového poriadku vykonal sám.

32. O trovách (prvoinštančného i odvolacieho) konania (vo vzťahu žalobkyňa a žalovaný 2/) odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, 2 CSP v spojení s § 255 ods. 2 CSP tak, že nárok na ich náhradu nepriznal žiadnemu z nich. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd vo výroku II. zmenil napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu (ohľadne vydania a navrátenia vlastníctva k parc. č. 631/11, druh pozemku orná pôda, o výmere 191 m²) vo vzťahu k žalovanému 2/ zamietol, bol povinný rozhodnúť aj o trovách (tak prvoinštančného ako aj odvolacieho) konania (§ 396 ods. 2 CSP). Keďže (vo vzťahu žalobkyňa a žalovaný 2/) mala každá zo strán vo veci čiastočný úspech (žalobkyňa ohľadne vydania a navrátenia pozemku parc. č. 3442/13, druh pozemku orná pôda, o výmere 3.271 m² - v tejto časti odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil, žalovaný 2/ ohľadne vydania a navrátenia pozemku parc. č. 631/11, druh pozemku orná pôda, o výmere 191 m² - v tejto časti odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu zamietol), odvolací súd rozhodol, že žiadna z týchto strán (vo vzťahu žalobkyňa a žalovaný 2/) nemá na náhradu trov konania právo.

33. O trovách odvolacieho konania vo vzťahu žalobkyňa a žalovaný 1/ odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP a žalobkyni (úspešnej v odvolacom konaní vo vzťahu k žalovanému 1/) priznal ich náhradu v rozsahu 100 %.

34. Pokiaľ ide trovy prvoinštančného konania (III. výrok napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie), odvolací súd predovšetkým uvádza, že o trovách konania mal súd rozhodnúť samostatne vo vzťahu k žalovanému 1/, a samostatne vo vzťahu k žalovanému 2/. Súd prvej inštancie o trovách prvoinštančného konania rozhodol iba tak, že „žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%“, pričom už nijako nezdôvodnil, vo vzťahu ku ktorému

Zmluva

31

14Co/271/2019

žalovanému takto rozhodol (žalobkyňa sa domáhala navrátenia vlastníctva nehnuteľností samostatne vo vzťahu ku každému žalovanému, t.j. vo vzťahu ku každému žalovanému iných nehnuteľností a preto mal súd o trovách rozhodovať samostatne vo vzťahu k žalovanému 1/ a samostatne vo vzťahu k žalovanému 2/) a nevysporiadal sa ani s tým, že konanie bolo viac krát čiastočne zastavené pre čiastočné späťvzatie žaloby (t.j. procesným zavinením zastavenia konania). V tomto smere je potom rozhodnutie súdu prvej inštancie vo vzťahu k rozhodnutiu o trovách konania nepreskúmateľným.

Odvolací súd poukazuje na to, že základné ustanovenie o nároku na náhradu trov konania vyjadrené v § 255 CSP (zásada úspechu v konaní) nevylučuje rôzny pomer úspechu v jednotlivých fázach konania – prvoinštančného, odvolacieho i dovolacieho, ktorý by vyústil do rozhodnutia o nároku na náhradu trov jednotlivých konaní (§ 262 ods. 1 CSP) tromi samostatnými výrokmi. Takéto rozhodnutie potom tvorí základ pre rozhodnutie súdu prvej inštancie postupom uvedeným v § 262 ods. 2 CSP (uznesenie Ústavného súdu SR z 19.11.2019, sp.zn. I. ÚS 453/2019).

Odvolací súd podľa § 389 ods. 1 písm. b), c) CSP zrušil (v celom rozsahu) napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku, ktorým rozhodol o prvoinštančných trovách konania (výrok III.) pre jeho nepreskúmateľnosť. Nakoľko o trovách konania (vrátane trov prvoinštančného konania) vo vzťahu žalobkyňa a žalovaný 2/ už odvolací súd rozhodol (viď vyššie uvedené – bod 32.), bude úlohou súdu prvej inštancie nanovo rozhodnúť už len o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania vo vzťahu žalobkyňa a žalovaný 1/. Rovnako odvolací súd rozhodol o nároku na náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu žalobkyňa a žalovaný 1/.

Pokiaľ ide o samotnú nepreskúmateľnosť rozsudku v tejto časti (okrem toho, že súd nerozhodoval o trovách samostatne vo vzťahu ku každému zo žalovaných a nevysporiadal sa s tým, ktorá strana (či žalobkyňa alebo žalovaný 1/) procesne zavinila zastavenie konania v dôsledku čiastočných späťvzatí žaloby), žalovaný 1/ (pokiaľ ide o trovy konania) v odvolaní tvrdil, že „Pôvodne podaná žaloba obsahovala nepomerne viac pozemkov, do ktorých boli zahrnuté i podiely urbárneho majetku, a to ako vo vzťahu k žalovanému 1/, tak aj vo vzťahu k žalovanému 2/. V pôvodne podanom žalobnom návrhu boli i ďalšie subjekty označené ako žalovaní. Po stanoviskách, ktoré boli súdu predložené zo strany žalovaných, žalobkyňa niekoľko krát menila petiu žaloby, až sa ustálila na dvoch pozemkoch so zníženou výmerou podľa geometrických plánov, ktoré žiadala od žalovaného 1/ a na dvoch pozemkoch so zníženou výmerou podľa geometrických plánov, ktoré žiadala od žalovaného 2/. K takémuto „úbytku“ v predmete žaloby došlo nepochybne z dôvodu, že žalovaní využili všetky prostriedky nutnej obrany, aby spochybnili dôvody podaného žalobného návrhu, čo sa im aj podarilo, pretože žalobkyňa i keď z vlastnej iniciatívy menila petiu žaloby tak, ako je hore uvedené. Zmeny petitu žaloby nič nemenia na veci, že žalovaní museli vynaložiť úsilie (vyjadrenia a vydokladovanie svojich tvrdení) na to, aby boli „úspešní“ a žalobkyňa vzala časť žaloby späť. Všetky tieto skutočnosti sa stali po otvorení pojednávania, a teda aj žalovaní boli pri uplatňovaní a preukazovaní svojich tvrdení úspešní, čo sa v konaní prejavilo tak, že žalobkyňa vzala v časť žalobu späť. Späťvzatím svojho žalobného návrhu v časti žalobkyňa akceptovala námietky žalovaných, a preto je zrejmé, že zastavenie konania v týchto prípadoch procesne zavinila žalobkyňa, ktorá pri svojom pôvodnom návrhu uplatňovala ochranu svojich práv i k pozemkom, kde nakoniec po ich vypustení zo žaloby uznala a akceptovala námietky žalovaných, a teda že u týchto pozemkoch by nemusela byť úspešná. Žalovaný 1/ má za to, že súd pri priznaní 100% náhrady trov konania sa neriadil relevantnou právnou úpravou, keď absolútne nevzal do úvahy čiastočné späťvzatie a návrhy na zmenu petítov podávaných žalobkyňou z dôvodov, že žalobkyňa pri podaní žalobného návrhu neprihliadala na všetky skutočnosti pri uplatnení

Zmluva

32

14Co/271/2019

svojich práv a na základe písomných vyjadrení žalovaných, ktoré plne akceptovala pristúpila na zmeny petitu, kde prevažnú časť predmetu svojej žaloby vzala späť". Podľa žalovaného 1/ sa tak žalobkyňa v podanej žalobe nezaoberala podmienkami, či je možné k celým pôvodným pozemkom navrátiť vlastníctvo, jednoducho ich uviedla celé vo svojich výmerách a parcelných číslach podľa pozemkovoknižných vložiek a čakala na vyjadrenia žalovaných ako sa k veci postaví a ako sa budú brániť. Žalobkyňa pri uplatňovaní svojich práv tak nezohľadnila skutočnosti týkajúce sa splnenia podmienok zákona č. 161/2005 Z. z. pre navrátenie vlastníctva k pozemkom a v plnom rozsahu vzala späť žalobu k tým pozemkom, ku ktorým boli podané žalovaným námietky k navráteniu ich vlastníctva. Podľa žalovaného 1/ je potom zrejmé, že týmto postupom žalobkyňa zavinila, že v časti bolo konanie súdom zastavené, a to jednoznačne uznaním, že na časť pozemkov na základe námietok žalovaného nie sú splnené podmienky pre navrátenie ich vlastníctva a na základe späťvzatia žalobkyne bolo konanie v časti zastavené.

Odvolaací súd má za to, že vyššiu uvedenú argumentáciu žalovaného 1/ bude musieť súd prvej inštancie pri opätovnom rozhodovaní o trovách prvoinštančného konania vo vzťahu žalobkyňa a žalovaný 1/ zohľadniť, a túto vyhodnotiť (vysporiadať sa s ňou) aj v súvislosti s obranou žalobkyne voči nej (viď bod 16 tohto rozhodnutia – t. j. že žalobkyňa počas konania síce spresňovala petit žaloby, avšak išlo vždy o pôvodné pozemky, z ktorých bola geometrickým plánom vyčlenená tá časť, ktorej vydanie je možné podľa reštitučného zákona, ďalej že úkony, ktorými spresňovala petit žaloby nemožno stotožňovať so späťvzatím žaloby, že žalobkyňa objektívne nebola schopná už v čase podania žaloby špecifikovať nehnuteľnosti podľa ich aktuálneho stavu v evidencii katastra nehnuteľností, keď navyše k úprave žalobného petitu došlo aj v dôsledku vykonaného konania o obnove evidencie pozemkov a následného zápisu ROEP, že z jej strany nešlo o svojvoľné alebo zjavne neúspešne uplatnenie a bránenie svojho práva, že nezavinila začatie súdneho konania ani jeho priebeh, keďže počas celého konania postupovala tak, aby konanie prebiehalo efektívne, hospodárne a účelne, a že jej žalovaní neposkytli ako oprávnenej osobe pomoc a súčinnosť, práve naopak, svojimi námietkami sa snažili oddialiť navrátenie vlastníctva, čo prispelo k predĺženiu sporu a nárastu nákladov na oboch stranách a pod.).

Odvolaací súd v tejto súvislosti dáva súdu prvej inštancie do pozornosti napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6 Cdo/102/2022, ako aj nález Ústavného súdu SR sp.zn. IV. ÚS 122/2020 z 20.08.2020, v ktorých boli riešené obdobné otázky. Z nich potom vyplýva, že vydanie/navrátenie požadovaných nehnuteľností na základe rozsudku súdu je nevyhnutné považovať za úspech žalobkyne v tomto druhu konania, akým nesporne je aj reštitučné konanie. Účelom reštitúcie je náprava krivdy, ktoré spáchal štát v období rokov 1948 - 1989. Reprezentantom štátu a povinnou osobou na vydanie nehnuteľností je v tomto prípade žalovaný 1/. Samotná špecifikácia pozemkov, ktoré tvorili potencionálny predmet reštitúcie bol náročný proces ovplyvnený aj viacerými objektívnymi skutočnosťami: napr. realizáciou ROEP-u v predmetnom katastrálnom území, ale aj dlhým súdnym konaním a v neposlednom rade aj pasivitou žalovaných (žalovaného 1/). Ide o zásadné skutočnosti, ktoré súd taktiež musí vziať do úvahy pri rozhodovaní o náhrade trov konania a zavinení strán sporu na čiastočnom späťvzatí žaloby. V tomto kontexte (pre účely zistenia procesného zavinenia zastavenia konania) treba teda posúdiť (vyhodnotiť) každé čiastočné späťvzatie žaloby (voči žalovanému 1/) samostatne. Možno sa stotožniť s tým, že za úspech žalobkyne v spore sa považuje, ak súd v plnom rozsahu vyhovel žalobnému návrhu, respektíve, ak sa výrok meritórneho rozhodnutia zhoduje s navrhovaným rozhodnutím žalobcu. Úspech vo veci sa zisťuje porovnaním žalobného petitu a výroku rozhodnutia, ktorým sa vo veci rozhodlo. Ak strana nemá plný úspech vo veci, vždy má čiastočný úspech vo veci, t. j. každá strana je sčasti úspešná a sčasti neúspešná. Ak mala teda strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov buď pomerne rozdelí, prípadne

Zmluva

33

14Co/271/2019

vyslovi, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo (pozri R 54/1973, 7Cdo/255/2021). Žalobkyňa mala (vo vzťahu k žalovanému I/) úspech v časti navrátenia vlastníctva k parcele č. 614/10 a parcele č. 631/11. Pokiaľ sa týka zavinenia žalobkyne na späťvzati žaloby, súd prihliadne na osobitný charakter reštitučného konania a na skutočnosť, ktoré viedli žalobkyňu k čiastočnému späťvzatiu žaloby voči žalovanému I/ (pričom u každého čiastočného späťvzatia žaloby voči žalovanému I/ procesné zavinenie zastavenia konania súd vyhodnotí samostatne) a teda rozhodne o trovách konania nielen podľa úspechu v merite veci (úspechu žalobkyne v spore vo vzťahu k žalovanému I/), ale aj v zmysle zásady zavinenia čiastočného zastavenia konania.

35. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky.

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 C.s.p.).

(1) Dovolanie podľa § 421 ODS. I nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Zmluva

34

14Co/271/2019

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 C.s.p.).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 C.s.p.).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podanie pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 C.s.p.).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 C.s.p.).

Zmluva

35

14Co/271/2019

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 C.s.p.).

V Bratislave dňa 30. januára 2024

JUDr. Branislav Král
predseda senátu
(sudca spravodajca)

JUDr. Darina Kriváňová
členka senátu

JUDr. Michaela Krajčová
členka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Ing. Miriam Straňáková

Zmluva

Mestský súd Bratislava IV

Doložka právoplatnosti

Rozsudok

Dátum vydania: 30.01.2024

Spisová značka: 14Co/271/2019

IČS: 1407210016

ECLI: ECLI:SK:KSBA:2024:1407210016.4

Dátum nadobudnutia právoplatnosti: 26.02.2024

Dátum vytvorenia doložky: 13.03.2024

Vytvoril: Viera Kavická

Zmluva

